УЛУҒВОР ИШЛАР ПРОГРАММАСИ

ОБЛАСТИМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЯНГИ БЕШЙИЛЛИК ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИНИ ЯКДИЛЛИК БИЛАН МАЪҚУЛЛАМОҚДАЛАР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 33 (4539). | 16 февраль, 1971 йил, СЕШАНБА. | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

2-тикув фабрикаси чеварлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳасини зўр қувонч билан қарши олдилар.

Суратда: корхона партия ташкилотининг секретари В. Барабаш 1-цех ишчиларини съезд Директивалари билан таништирмоқда.

А. Абалян фотоси.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

«СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг қарори кеча «Правда»да эълон қилинди. КПСС Марказий Комитети маъқуллаган лойиҳа газеталарда босилиб чиқди. Уни партия ташкилотларида, меҳнаткашларнинг йиғилишларида ва матбуотда муҳокама этишга қарор қилинди.

КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси — жуда катта сиёсий ва давлат аҳамиятига эга ҳужжат — Совет экономикасини чуқур илмий анализ қилиш асосида, совет экономикасининг ривожланишидаги ҳозирги даражани ва фан-техника тараққиётининг муваффақиятларини ҳисобга олиб ишлаб чиқилган бу ҳужжат мамлакатимиз халқ хўжалигини янада тўхтовсиз юксалтиришнинг, совет халқининг турмуш даражасини оширишнинг кенгайтирилган программасидир. Совет халқининг туб манфаатларини ифодалаётган ва уни коммунистик қурилиш йўлида маррама-марра дадиллик билан олға бошлаб бораётган партиямизнинг ленинча бош йўли бу ҳужжатда ёрқин акс эттирилди.

Ўтган, саккизинчи беш йиллик мобайнида Ватанимиз меҳнаткашлари партия раҳбарлигида халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда, социал вазифаларни ҳал этишда, совет кишилари турмушининг моддий даражасини ва маданий савиясини оширишда янги зўр муваффақиятларга эришдилар. КПСС XXIII съездининг Директивалари энг муҳим иқтисодий ва социал кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилди. Шу давр ичида СССР халқ хўжалиги бундан олдинги беш йилликдагига нисбатан юксак суръатлар билан ва анча самарали ривожланди. Аҳоли турмуш даражасини ўстириш суръатлари анча тезлашди. Совет жамиятининг маънавий-сиёсий бирлиги, СССР халқларининг қардошлиги, уларнинг Коммунистик партия ва ленинчи Марказий Комитет теварагида жипслашганлиги мустаҳкамланди. Социалистик демократия янада ривож топди. Мамлакатнинг мудофаа қуввати мустаҳкамланди. Совет Иттифоқининг халқаро майдондаги позицияси ва обрўси тағин ҳам мустаҳкамроқ бўлиб қолди.

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида мамлакат экономикасини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари, янги беш йилликка мўлжалланган перспектив вазифалар белгилаб берилди. Бу вазифалар ҳақиқатан зўр ва жуда катта. Тўққизинчи беш йиллик план совет жамиятининг коммунизм сари бораётган йўлида, коммунизмнинг моддий техника базасини қуришда, мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қувватини мустаҳкамлашда муҳим босқич бўлади. КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасида уқтириб айтилганидек, «беш йилликнинг энг асосий вазифаси — социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни жадаллаштириш негизида халқ ҳаётининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборат».

Янги беш йилликнинг асосий вазифаларига асосланиб, туриб, партия: социал тадбирларнинг кенг программасини амалга оширишни; фан-техника тараққиёти суръатларини тезлаштиришни ва ягона техникавий сиёсатнинг амалга оширилишини таъминлашни; асосли ва амалий илмий-тадқиқотларни бутун чоралар билан ривожлантиришни ва уларнинг натижаларини халқ хўжалигига тезроқ жорий қилишни; социалистик мамлакатлар билан ҳамдўстликни муттасил ривожлантиришни, жаҳон социалистик системасини мустаҳкамлашга бутун чоралар билан кўмаклашишни мўлжалламоқда.

Партия мамлакатнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга жуда катта аҳамият беради. Янги беш йилликда саноатнинг асосий вазифаси социалистик экономикани ривожлантиришнинг индустриал базасини кенгайтириш ва такомиллаштиришдан иборат бўлади. Ижтимоий ишлаб чиқаришни ва айниқса қишлоқ хўжалигини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини юксак суръатлар билан ўстиришни ва пропорционал ривожлантиришни таъминлаш, халқ хўжалигининг барча тармоқлари самарадорлигини анча юксалтириш кўзда тутилади. Миллий даромад беш йил ичида 37—40 процент кўпаяди, шу билан бирга бу ўсишнинг камида 80 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан қўлга киритилади.

Индустриянинг барча тармоқлари совет халқининг турмуш эҳтиёжларини энг тўлиқ равишда қондириш манфаатлари билан чамбарчас боғланган ҳолда ривожлантирилади. Халқ истеъмол қиладиган молларни, шунингдек шундай молларни ишлаб чиқариш учун керакли хом ашё, машиналар ва ускуналар ишлаб чиқарувчи саноатни тезроқ ўстириш ва унинг салмоғини ошириш мўлжалланади. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш беш йил ичида 42—46 процент кўпайтирилиши, шу жумладан ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш 41—45 процент, истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш эса 44—48 процент кўпайтирилиши лозим.

Саноатнинг турли тармоқлари ҳайрон қоларлик даражада юксак чўққиларга кўтарилади. Электр энергия ишлаб чиқаришни 1.030—1.070 миллиард киловатт соатга, нефть қазиб чиқаришни 480—500 миллион тоннага, газ қазиб чиқаришни 300—320 миллиард куб метрга, кўмир қазиб чиқаришни 685—695 миллион тоннага, пўлат эритишни 142—150 миллион тоннага етказиш планлаштирилмоқда. Нефтни қайта ишлаш саноати маҳсулотини ишлаб чиқариш 1,5 баравар, химия ва нефть химияси саноати маҳсулотини ишлаб чиқариш 1,7 баравар кўпайтирилади. Машинасозлик ва металл ишлаш саноати маҳсулот ишлаб чиқаришни 1,7 баравар, шу жумладан кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни 2,2 баравар кўпайтиради. Енгил саноатда, озиқ-овқат саноатида, гўшт-сут саноатида, балиқчилик, ўрмончилик, ёғочсозлик ва бошқа саноат тармоқларида ишлаб чиқаришни тез юксалтириш кўзда тутилди.

Партия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтиришнинг кенг программасини ишлаб чиқди ва муваффақият билан амалга оширмоқда. Янги беш йилликда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг йиллик ўртача ҳажмини бундан олдинги беш йилдагига нисбатан 20—22 процент кўпайтириш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноатнинг хом ашёга ўсиб бораётган талабини тағин ҳам тўлароқ қондиришни таъминлаш кўзда тутилади. Бу вазифани бажаришнинг ҳал қилувчи шарти шуки, қишлоқ хўжалигининг моддий техника базаси бутун чоралар билан мустаҳкамланиши, уни интенсивлаштириш йўли изчиллик билан амалга оширилиши лозим.

Директивалар лойиҳасида мўлжаллаб қўйилган конкрет чораларни бажариш ҳамма жойда далаларнинг ҳосилдорлигини ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини оширишни, маҳсулотларнинг ва қишлоқ хўжалик хом ашёсининг сифатини оширишни таъминлайди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашнинг қатъий планларини белгилаб бериш ва шу маҳсулотларни давлатга пландан ташқари сотган хўжаликларга оширилган нархлар билан ҳақ тўлаб, шу тариқа хўжаликларни рағбатлантириш принципи сақланиб қолади. 1975 йилда қишлоқ хўжалигига етказиб бериладиган минерал ўғитларни 72 миллион тоннага ва мол озуқаси учун ишлатиладиган фосфатларни 3 миллион тоннага етказиб, беш йил ичида 3 миллион гектар янги суғориладиган ерларни ишга тушириш мўлжаллаб қўйилди. Қишлоққа қўшимча равишда 1.700 минг трактор, 1.100 минг юк автомобили, бошқа кўпгина техника юборилади. Қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш даражаси оширилади, колхозлар ва совхозларда меҳнат унумдорлиги 37—40 процент кўтарилади.

Транспорт ва алоқани ривожлантириш муваффақиятли иқтисодий қурилишнинг муҳим омилларидан бири. Янги беш йилликда транспорт системасининг қувватлари ва маневр қилиш қобилияти оширилади. Транспортнинг ҳамма турларида юк обороти 32—35 процент кўпайтирилади. Алоқа, радиоэшиттириш ва телевидение ишини такомиллаштирмоқ учун кўпгина ишлар қилиниши керак.

Партия программасидаги «Ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун» деган олийжаноб шиорда ифодаланган мақсад партиямиз фаолиятида ҳар доим биринчи ўринда турибди. Янги беш йилликка мўлжалланган Директивалар лойиҳаси ҳам мана шу олий мақсад билан суғорилган. Халқнинг турмуш даражасини янада анча юксалтиришни таъминлайдиган тадбирларнинг кенг системаси Директивалар лойиҳасида белгилаб берилди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар тахминан 30 процент, ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 20—22 процент, колхозларнинг ижтимоий хўжалигида колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ ўрта ҳисобда 30—35 процент кўпайтирилади. Минимал иш ҳақини янада ошириш мўлжалланади. Ижтимоий истеъмол фондлари 40 процент кўпайтирилади. Бу маблағлар соғлиқни сақлашни яхшилашга, халқ маорифини ривожлантиришга, кадрлар тайёрлашга ва болаларни тарбиялашга, ишчилар, хизматчилар, колхозчиларнинг пенсияларини, ўқувчиларнинг стипендияларини оширишга сарфланади.

Товар ресурсларининг кўпайтирилиши, хили керакли даражада бўлган юқори сифатли моллар билан бозорнинг тағин ҳам тўлароқ таъминланиши, аҳолига кўрсатилаётган хизматлар ҳажмининг кенгайтирилиши совет халқининг фаровонлигини оширишга ёрдам беради. Лойиҳада халқ истеъмол қиладиган молларнинг давлат чакана нархлари стабиллигини таъминлаш, товар ресурслари кўпайиб борган сари товарларнинг айрим турлари нархларини пасайтириш кўзда тутилди. Аҳолининг даромадлари ошиб боришига ва истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишига мувофиқ чакана товар обороти 1,4 баравар кўпайтирилади.

Партия аҳолининг уй-жой шароитини яхшилаш тўғрисида муттасил ва ҳормай-толмай ғамхўрлик қилмоқда. Янги беш йилликда барча манбалардан берилаётган пуллар ҳисобига ўтган беш йилдаги 518 миллион квадрат метр ўрнига умумий саҳни 565—575 миллион квадрат метрга тенг уй-жой биноларини қуриш планлаштирилди. Бу нарса шуни кўрсатиб турибдики, аслини олганда бизнинг мамлакатимизда уй-жой фонди янгиланиб бормоқда ва кейинги ўн йил ичида янги уй-жойларга кўчиб кирган юз миллиондан кўпроқ совет кишилари қаторига яна бир неча ўн миллион гражданлар қўшилади.

Экономикани ривожлантириш, халқ турмушининг фаровонлигини ва маданий савиясини ўстириш борасида мўлжалланаётган топшириқларни бажариш учун халқ хўжалигига беш йил ичида сарфланадиган капитал маблағни 36—40 процент кўпайтириш кўзда тутилди. Сарфланадиган капитал маблағларнинг самарадорлигини анча оширишга қарор қилинди. Бунинг учун аввало қурилишга ажратиб берилаётган материал ва молиявий ресурслардан энг рационал равишда фойдаланиш, шу тариқа сарфланган маблағнинг ҳар бир сўми эвазига ишлаб чиқариладиган маҳсулотни энг кўп миқдорда кўпайтириш керак.

Фаннинг энг перспектив соҳаларидан тадқиқотларни ҳар томонлама ривожлантириш ва илмий тадқиқотларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга жорий этиш муддатларини қисқартириш йўли билан фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш кўзда тутилди. Қўл меҳнатини машина билан алмаштириш, халқ хўжалигининг тармоқ структурасини ва тармоқ ичидаги структурасини такомиллаштириш ишлари кенг миқёсда олиб борилади.

Ўзининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари жиҳатидан Ватанимиздаги ва жаҳон миқёсидаги энг яхши муваффақиятлардан устунроқ бўлган принципиал янги меҳнат қуроллари материалларини, технологик жараёнларни яратиш ва жорий этиш керак.

Ишлаб чиқарувчи кучларнинг жойлаштирилишини янада яхшилашга, территориал иқтисодий алоқаларни такомиллаштиришга янги беш йилликда катта эътибор берилади. Шу масалаларни ҳал этишда иттифоқдош республикаларнинг ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советларининг ролини ошириш вазифаси қўйилмоқда. Шарқий районлардаги табиий ресурсларни ўзлаштиришни ва уларнинг иқтисодий потенциалини кўпайтиришни янада тезлаштириш ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш ва халқ хўжалигидаги территориал пропорцияларни яхшилаш соҳасидаги жуда муҳим вазифа қилиб қўйилмоқда. Иттифоқдош республикалар хўжалигини ва мамлакатнинг иқтисодий районларини янада ривожлантиришнинг асосий йўналишлари белгилаб берилди.

Янада ўсишимизнинг асосий резервларидан бири шуки, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи талабларига мувофиқ ишлаб чиқаришни бошқаришга доир барча ишлар даражасини ошириш керак. Бошқаришни, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришни янада такомиллаштириш, бу соҳада энг янги техникани қўлланиш, экономикани бошқаришга меҳнаткашларни тағин ҳам кенг жалб қилиш ижтимоий ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлаштириш ва унинг самарадорлигини оширишга ёрдам беради. Бу эса мамлакатни иқтисодий ривожлантиришнинг яқин йилларга мўлжалланган, шу билан бирга узоқ истиқболни ҳам кўзда тутган асосий йўлидир, коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтиришнинг жуда муҳим шартидир.

Коммунизмни муваффақиятли қуришни, социалистик ватаннинг иқтисодий қудратини ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашни коммунистик партия, бутун халқимиз ўзларининг энг муҳим интернационал бурчлари деб биладилар. Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни ҳамдўстликни янада мустаҳкамлаш, ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар хўжалигини изчил равишда иқтисодий интеграция қилишга қарата бундан буён ҳам ҳар томонлама такомиллаштираберади ва кенгайтираберади. Биз Осиё, Африка ва Латин Америкасининг ривожланаётган мамлакатлари билан ташқи иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни мустаҳкамлаб ривожлантираберамиз. Санъати ривожланган капиталистик давлатлар билан иқтисодий жиҳатдан самарали бўлган Ташқи савдо алоқалар ва илмий-техникавий алоқалар янада кенгайтирилади. Ташқи савдо оборотининг ҳажми беш йил ичида 33—35 процент кўпайтирилади.

Директивалар лойиҳасида уқтириб айтилганидек тўққизинчи беш йиллик планнинг амалга оширилиши катта халқаро аҳамиятга эга бўлади. Совет экономикасининг ўсиши жаҳон социалистик ҳамдўстлиги кучларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, планли социалистик хўжалик системасининг афзалликларини яна бир марта яққол кўрсатади. Совет халқи беш йилликни бажариш билан тинчлик, демократия ва социализм учун курашаётган барча кучларни жипслаштиришга муносиб ҳисса қўшади.

Советлар мамлакатининг коммунизм ғалабаси учун курашдаги ажойиб ютуқлари, совет халқи фахрланаётган, планетадаги меҳнаткашларни қойил қолдираётган ғалабаларнинг ҳаммаси ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, совет зиёлиларининг фидокорона меҳнати натижасида, Ленин йўлидан қатъият билан бораётган, марксизм-ленинизмнинг ўлмас ғояларига ижодий амал қилаётган Коммунистик партиянинг раҳбарлик ва етакчилик роли туфайли қўлга киритилган. Жамиятнинг онгли, ташкилотчи авангарди бўлган партия меҳнаткашларнинг жуда кенг оммаси билан чамбарчас боғланган, мамлакатимизда коммунизм қуриш йўлидаги ишларнинг ҳаммасини уюшқоқлик билан ва планли равишда олиб бормоқда.

Энг муҳим масалаларни коммунистлар бутун совет халқи билан маслаҳатлашиб ҳал қилиши керак, деб Ленин васият қилган буюк принцип партиянинг шонли традицияси бўлиб қолди. Тўққизинчи беш йилликка доир КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси съезд очилишидан бир ярим ой олдин эълон қилинди ва бутун партия, бутун халқ муҳокамасига олиб чиқилди. Уни совет кишилари якдиллик билан маъқулламоқдалар. Унинг асосий йўналишлари ва вазифалари ҳар бир коммунист учун, ҳар бир меҳнаткаш учун равшан бўлмоғи керак. Меҳнат — бойликлар манбаидир, ҳар бир совет кишиси ўз меҳнати билан коммунизм тантана қиладиган вақтни яқинлаштираберади.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари Директивалар лойиҳасини муҳокама қилиш билан боғлиқ бўлган кенг сиёсий ва ташкилотчилик ишларини авж олдириб юборишлари лозим. Хўжалик қурилишининг ҳамма участкаларида давлат планларининг бажарилишини таъминлаш, корхоналар, колхозлар ва совхозлар фаолиятини чуқур ўрганиш, ишлаб чиқаришнинг аҳволини танқидий анализ қилиб чиқиш ҳамда унинг самарадорлигини оширмоқ учун резервларни топиб ишга солиш, давлат интизомига жуда қаттиқ риоя қилинишига эришиш керак.

Тўққизинчи беш йиллик планни бажариш учун партиянинг, бутун халқнинг доимий актив кураши Ватанимиз қудратини янада мустаҳкамлашни таъминлайди, коммунизмнинг моддий-техника базасини тўла равишда вужудга келтириш пайтини яқинлаштиради, коммунистик ижтимоий муносабатларнинг шаклланишига, янги кишининг тарбияланишига ҳар томонлама кўмаклашади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет халқига йўллаган янги йил қутловида айтилганидек «Олдимизда коммунистик қурилишнинг янги марралари турибди. Советлар мамлакати тўққизинчи беш йилликка кириб келмоқда, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездини кутиб олиш тараддудида. Биз шу нарсага қатъий аминмизки, совет кишилари жонажон партиянинг съездини умумхалқ социалистик мусобақасини янада юксалтириш билан нишонлайдилар, унинг қарорларини ўзларининг жонажон ишлари деб қабул қилиб оладилар, бу қарорларни муваффақиятли равишда амалга оширмоқ учун ўзларининг бутун кучларини, билимларини, тажрибаларини сарфлайдилар. Ленин васиятларига содиқлик, Коммунистик партиянинг раҳбарлиги — янги буюк ғалабаларимизнинг мустаҳкам гарантиясидир».

Бўлажак съездни муносиб кутиб олиш учун оммавий умумхалқ ҳаракати шу кунларда бутун мамлакатда янги куч билан кенгайиб бормоқда. Ишлаб чиқаришнинг юксак даражада самарадорлиги учун саботли кураш социалистик мусобақанинг асосий мазмуни бўлиб қолмоқда. Эришилган ютуқлар билан руҳланган, тўққизинчи беш йиллик очиб бераётган истиқболлар билан илҳомланган совет кишилари ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг қўшимча резервлари ва имкониятларини қидириб топмоқдалар, ўзларининг меҳнатдаги активликларини оширмоқдалар. Жонажон партия теварагида маҳкам жипслашган бутун халқимиз партиянинг буюк режаларини амалга ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқда.

Ленин партиясининг синалган раҳбарлиги остида коммунистик қурилишнинг янги ғалабалари сари, олға!

(«ПРАВДА»нинг 15 февралдаги бош мақоласи).

УЛКАН РЕЖАЛАР

Республикамизнинг барча корхоналари қатори фирмамиз ишчилари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Бу илҳомбахш ҳужжатни барча цехлар, бригадаларда кенг муҳокама қилиш бошлаб юборилди.

Лойиҳада беш йиллик охиригача мебель ишлаб чиқаришни камида 1,6 баравар кўпайтириш кўзда тутилган. Бундай юксак маррани эгаллашга коллективимиз ҳам ўз ҳиссасини қўшиши керак. Шу сабабли ҳам ҳар бир дурадгор иш суръатини ошириш, иш вақтидан самарали фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Корхонамизда янги беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади. Ўтган беш йилликда жаъми 35 миллион сўмлик мебель тайёрланган бўлса, янги беш йилликда аҳолига 65 миллион сўмлик турли хил шкаф, шифонер, сервант, стол-стул ва бошқа турли хил мебеллар етказиб берилади.

З. ИСРОИЛОВ,
Тошкентдаги «Шарқ» мебель фирмаси касаба союз комитетининг раиси.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ 32 ЦЕНТНЕРГА ЕТКАЗАМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси тўғрисидаги қарорини ўқиб ғоят қувондик. Чунки бу ҳужжатда мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг истиқболи кўрсатиб берилган. Шу жумладан бизнинг республикамизда қишлоқ хўжалигини кенг ривожлантириш, колхозчиларнинг моддий фаровонлигини янада ошириш кўзда тутилган. Бу партиямизнинг халқимиз ҳақида қилаётган ғамхўрликларининг яна бир ёрқин далилидир.

Колхозимиз аъзолари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида пахта ҳосилдорлигини ошириш учун астойдил тайёрлик кўрмоқдалар. Кўклам экин кампаниясига мавжуд техникани тўла ремонтдан чиқариш, бу соҳадаги камчиликларни тезроқ бартараф этиш учун курашмоқдамиз. 1971 йилда 1000 гектар ерга вилтга чидамли «Тошкент-2» навли чигит экишни, ҳосилдорликни 26,1 центнердан 32 центнерга кўтаришни мўлжаллаяпмиз. Бу партиямизнинг бекиёс катта ғамхўрликларига жавобимиз бўлади.

М. ЭРГАШЕВ,
Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз раиси.

ЮКСАК МУКОФОТ МУБОРАК

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ МУКОФОТЛАШГА ҚАРОР ҚИЛАДИ:

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Тошкент область йўл қуриш трестини — автомобиль йўллар қурилиши юзасидан беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажарганлиги учун.

СССР Олий Совети Президиумининг
Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг
Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашларга савдо хизматини кўрсатишда эришган муваффақиятлари ва чакана товар обороти беш йиллик планини муддатдан олдин бажарганлиги учун **Тошкент Марказий универмаги Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлансин.**

СССР Олий Совети Президиумининг
Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг
Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚЎҚОН НОН КОМБИНАТИНИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик план топшириқларини муддатдан олдин бажарганлиги ва ишлаб чиқаришни механизациялашда эришган муваффақиятлари учун **Қўқон нон комбинати «Ҳурмат белгиси» ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг
Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг
Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ
Москва, Кремль.

СССР Госплани ва мамлакат планлаштириш органларининг эллик йиллигига

ЯГОНА ДАВЛАТ ПЛАНИ—РИВОЖЛАНИШ АСОСИ

Биринчи марта миллий экономикани планли равишда бошқариш бизнинг мамлакатимизда амалга оширилган эди. Хўжаликни планли олиб бориш системаси қисқа вақт ичида мамлакатимизни йирик индустрлашган давлатга айлантиришда, халқ хўжалигимизни ҳар томонлама ривожлантиришда жуда катта аҳамиятга эга бўлди.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида, планлаштириш органлари эндигина тузилаётган бир пайтда Владимир Ильич Ленин планчилар ва экономистларга халқ хўжалигини планлаштириш масалаларига амалий иш билан чамбарчас боғлиқ бўлган масала, деб қарашни уқтирган эди.

Мамлакатимиздаги планлаштириш органларининг ходимлари доҳий В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, халқ хўжалигини планлаштиришни тинмай такомиллаштириб келдилар ва бу соҳада қувончли натижаларга эришдилар.

Халқ хўжалигини планли равишда ривожлантириш — бу социализм системаси томонидан қўлга киритилган буюк ғалаба эди. Жуда кўп тармоқли халқ хўжалигимизни планлаштиришда, планларни бажариш ва ошириб бажаришда халқ оммаси турли табақаларининг қатнашиши олға қараб ривожланишимизнинг асосий омили бўлди.

1920 йил декабрида Советларнинг Бутунроссия VIII съезди мамлакатни электрлаштириш плани — ГОЭЛРОни муҳокама қилди ва тасдиқлади. Аслини олганда, бу совет экономикасини планли тарзда ривожлантиришнинг илмий плани бўлиб, у фақат энергетика соҳасини эмас, балки хўжалигимизнинг бошқа тармоқларини ҳам ўз ичига қамраб олган эди. Унда халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича қилинадиган келгуси ишлар ҳам ўз аксини топган эди.

1921 йил февралида Давлат умумий план комиссияси (Госплан) ташкил этилади. Комиссия ҳақидаги Низомда унинг Советларнинг VIII съезди тасдиқлаган электрлаштириш плани асосида ишлаб чиқилган ягона умумдавлат хўжалик планини амалга ошириш ва бу планнинг бажарилишини кузатиб бориш учун ташкил этилганлиги айтилган эди.

Кўп вақт ўтмай Госпланнинг қатор тармоқлари — экономиканинг ҳар хил соҳаларига хизмат қилувчи турлари тузилди.

1923 йил январида бўлиб ўтган Госплан Пленуми саноат ишларига якун ясар экан, РСФСР бўйича саноатни ривожлантириш перспектив беш йиллик планини ишлаб чиқишни ва ана шу планга асосланиб, областлар миқёсида ҳам ҳаёт тақазо этган биринчи даражали вазифалар планини ишлаб чиқишни тавсия этди. Шундай қилиб, ГОЭЛРО планидан кейин биринчи марта беш йилликлар плани йўлга қўйилган эди. Бу ўз моҳияти жиҳатидан халқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг янгича усули эди.

1924 йилда Ўзбекистон ССР ташкил топгач, республика ревкоми қарорига биноан Ўзбекистон ССР Давлат план комиссияси — Госплан ташкил топади. 1925 йил ноябрида бўлиб ўтган Ўзбекистон Компартиясининг II съезди саноатни ривожлантириш соҳасида планлаштириш системасининг катта аҳамиятга эга бўлганлигини қайд қилиб қувончли кўрсаткичларга эришганлигимизни таъкидлади. 1927 йил ноябрида эса Ўзбекистон Компартиясининг III съезди Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш биринчи беш йиллик плани Директиваларини маъқуллади. 1931 йилда республика Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Йўлдош Охунбобоев Ўзбекистон ССР Госплани ҳақидаги Низомни тасдиқлади. Шундай қилиб, жойларда — меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советлари план комиссиялари ишига асос солинди.

Халқ хўжалиги тиклана борган сари, социалистик сектор асосий ролни ўйнай бошлагач, соҳалар бўйича планлар тузишдан халқ хўжалиги тармоқлари бўйича йиллик контроль рақамлари тузиб чиқишга киришилди. Планлаштириш органлари мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлана бошланди. Ўз ишининг усталари бўлган мутахассислар халқ хўжалигимизни планли ривожлантиришда катта ҳисса қўшдилар. Биринчи беш йилликлар даврида бутун мамлакатимизда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам социалистик экономиканинг мустаҳкам пойдевори ўрнатилди.

Ишлаб чиқариш кучларининг тез суръатлар билан ривожланиши янги-янги саноат марказларини вужудга келтиришни тақозо этди. Чирчиқ, Олмалиқ, Оҳангарон саноат марказлари ана шу йилларда муҳим роль ўйнади. Областимизда саноатнинг қора ва рангли металлургия, химия, электроэнергия, машинасозлик ва қурилиш индустрияси сингари тармоқлари тез суръатлар билан ривожлана бошлади.

Ўтган саккизинчи беш йиллик мобайнида областимиз халқ хўжалигини планли ривожлантириш жабҳасида қатор ғалабаларга эришдик. Олмалиқ химия заводи, Тошкент ГРЭСининг биринчи навбати, Чорвоқ ГЭСининг дастлабки агрегати билан бир қаторда жуда кўп қувватлар ишга туширилди. Областимиз корхоналари республикамизда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг анчагина қисмини етказиб бермоқда. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари — пахта, канол толаси, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириб беришда ҳам областимиз меҳнаткашлари олдинги ўринлардан жой олиб келмоқда.

Ўтган беш йилликнинг сўнгги йилида областимиз колхоз-совхозлари ва бошқа хўжаликлари томонидан она-Ватанга 380 минг тонна пахта, 320 минг тонна канол, 329 минг тонна сабзавот ва полиз маҳсулотлари, 68,5 минг тонна картошка, 41,7 минг тонна гўшт, 192,3 минг тонна сут, 180 миллион дона тухум ва бошқа маҳсулотлар етказиб берилди. Областимизда аҳоли маданиятини ва турмуш фаровонлигини ошириш бўйича ҳам қатор тадбирлар амалга оширилди.

Партия ташкилотлари раҳбарлигида эришган шу муваффақиятларимизда план органларининг ҳам катта ҳиссаси бор. Республика Госпланидан тортиб, шаҳар ва район план комиссиялари олинган планларни ва социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришда фабрика ва заводларга, колхоз ва совхозларга, қурилиш ташкилотлари ва бошқа барча муассасаларга яхши кўмак бердилар. Халқ хўжалиги структураси асосида тузилган Тошкент область план комиссияси олтита шаҳар ва ўнта район план комиссияларига раҳбарлик қилади.

Жонажон партиямизнинг XXIV съезди яқинлашиб келмоқда. Мазкур съезд янги беш йилликнинг иқтисодий программасини белгилаб, Совет мамлакатининг истиқбол йўлларини кўрсатиб беради. Матбуотда эълон қилинган «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари» лойиҳаси ҳамма жойларда жамоатчиликнинг кенг муҳокамасидан ўтмоқда ва янги беш йилликда совет халқи томонидан эришиладиган янги-янги зафарларнинг даракчиси, деб баҳоланмоқда.

«Беш йилликнинг энг асосий вазифаси — социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни жадаллаштириш негизида халқ ҳаётининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборат» дейилади янги беш йиллик Директиваларида.

Жойларда планлаштириш органлари халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича 1971 йилги планларни тузиб чиқишни тамомлаб, КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси асосида янги беш йиллик режаларини ишлаб чиқмоқдалар.

Эндиликда ишлаб чиқаришнинг беш йиллик ва йиллик планлари бевосита хўжаликларнинг ўзларида тузилади, сўнгра умумий йиғилишларда муҳокама қилинади. Шундан кейин мазкур планлар район ва областларда қараб чиқилиб умумлаштирилади.

Янги, тўққизинчи беш йиллик совет халқи ҳаётида янги зафарлар йили бўлиши, шубҳасиздир. Халқ хўжалигимизни янги беш йилликда ягона давлат плани асосида ривожлантиришнинг реал режалари белгилаб берилмоқда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳаси мамлакатимиз тараққиётида коммунизм йўлида навбатдаги қутлуғ довон бўлади. Директива лойиҳаларида планлаштириш органлари ходимлари зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юклатилган.

Олдимизда турган ана шу вазифаларни шараф билан адо этмоқ учун барча планлаштириш ходимлари ўзларининг куч-ғайратларини аямайдилар.

А. ВАЛИЕВ,
область план комиссиясининг бошлиғи.

АЛЕКСАНДР ШИШКИН Ильич номидаги синов-механика заводи йиғув цехининг пешқадам слесарларидан. Суратда: ўртоқ А. Шишкин янги станокнинг қисмларини кўздан кечирмоқда.

Х. Шодиев фотоси.

БИНОКОРЛИКДА АВТОМАТИКА

Кейинги вақтларда Тошкент бинокорлари АСУС сўзини тез-тез такрорлайдиган бўлиб қолдилар. АСУС — қурилишни автоматик бошқариш системаси маъносини билдиради. «Главташкентстрой»нинг «Оргтехстрой» тресги ахборот ҳисоблаш маркази айрим қурилиш ташкилотлари учун қурилишни автоматик бошқариш системаси лойиҳасини техник жиҳатдан ишлаб чиқишни ниҳоясига етказиш арафасида турибди.

«Оргтехстрой» ва ахборот-ҳисоблаш маркази ходимлари СССР Госстройи ҳузуридаги марказий илмий-текшириш институти ҳамда Тошкент политехника институти билан ҳамкорликда «Жилстрой» тресги учун автоматик бошқариш системасини ишлаб чиқдилар. Бу системада йиллик планлаштириш, ишни оператив суратда бошқариш, комплектлаш ва таъминот, ҳисоб-китоб ҳамда ташкилотнинг ишлаб чиқариш фаолияти анализи ҳамда ҳисоботи кичик системалари ўз ифодасини топган.

Ахборот-ҳисоблаш марказида бу кичик системалар [алгоритмлар, программалар, шифрлар, кодлар ва бошқа параметрлар] математик томондан «Урал-14» электрон-ҳисоблаш машинасида асослаб чиқилди. Бундай иш республикада биринчи марта бўляпти.

Ахборот-ҳисоблаш маркази мутахассислари Тошкент уйсозлик комбинати ходимлари билан ҳамкорликда корхона учун бошқариш системаси лойиҳасини ишлаб чиқдилар. Худди «Жилстрой» трестидагига ўхшаш бу ерда ҳам мазкур лойиҳа босқичлар бўйича амалга оширилмоқда.

«Главташкентстрой»га қарашли саноат корхоналари бошқармаси учун ҳам ахборот-ҳисоблаш маркази АСУСни ишлаб чиқишни бошлаб юбордилар. Мазкур автоматик система саноат корхоналари бошқармасига қарашли йирик корхоналарда бажарилади. Бунда объектларни темир-бетон маҳсулотлар билан таъминлашни илмий асосда ишлаб чиқиш кўзда тутилади. Қурилиш объектлари учун зарур миқдордаги материал ресурслари ҳамда уни ишлаб чиқариш масалалари математик томондан аниқ ҳисоблаб чиқилади.

Ахборот-ҳисоблаш марказида қурилиш объектлар, бошқармалар, трестлар ва Бош бошқарма учун материал-техника ресурслари бўйича эҳтиёжни аниқлаш методикаси ҳамда программасини ишлаб чиқадиган норматив база ташкил этилди. Шунингдек, «Главташкентстрой» ҳисоблаш станциясида Бош бошқармага қарашли 40 та ташкилот учун меҳнат ҳамда иш ҳақини ҳисобга олиш, материалларга бўлган эҳтиёжларни ҳисоб-китоб қилиш, транспорт хизмати кўрсатиш, материаллар ҳисоботини тузиш ҳамда бухгалтерия операцияларини аниқ ҳисобини белгилаш системаси ишлаб чиқилди ҳамда жорий қилинди.

Бироқ, баъзи бир қурилиш ташкилотлари, жумладан, 4-қурилиш тресги, «Жилстрой» тресги ва бошқалар ахборот-ҳисоблаш марказига автоматик системани ишлаб чиқиш учун зарур бўлган норматив материалларни беришни пайсалга солиб келмоқдалар. Уйсозлик комбинатида эса 1970 йил май ойида келтирилган ҳисоблаш техникаси ускуналари ўрнатилмай ётибди.

«Оргтехстрой» тресги ахборот-ҳисоблаш маркази учун бино қуришга маблағ ажратишни кечиктириб юбормоқда. Қурилиш трестлари раҳбарлари трест штаблари структурасини қайта кўриб чиқиб, оператив бошқариш бўлимларини тартибга солишни кечиктирмоқдалар.

Қурилишни автоматик бошқариш системасини тез жорий қилишга халақит бераётган бу камчиликлар дарҳол бартараф этилиши зарур. Чунки автоматик система қанчалик тез қўлланилса, бундан аввало Тошкент бинокорлари кўп наф кўрадилар.

Ш. УСМОНОВ.

АКРОМ ТОШПЎЛАТОВ фармацевтика институтининг суд химияси кафедрасида моддаларни биологик объект таркибида аниқлаш усулларини яратиш устида илмий иш олиб бормоқда. Суратда: Акром Тошпўлатов кафедра лабораториясида.

Х. ШОДИЕВ фотоси.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Тошкент область ижроия комитетининг савдо бошқармаси коллективи областлараро бошланган мусобақада актив қатнашиб, юбилей йилининг учинчи кварталини ажойиб ютуқлар билан якунлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда биринчи даражали пул мукофотини олишга муваффақ бўлган эди.

Савдо бошқармасининг аҳил коллективи ана шу ютуқларни янги зафарлар билан мустаҳкамлаб, 1970 йилнинг тўртинчи квартал план топшириқларини ҳам катта ютуқлар билан якунладилар. Улар областлараро бошланган мусобақада иккинчи бор ғолиб чиқиб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғини ва биринчи даражали пул мукофотини олишга муваффақ бўлишди.

Бошқарманинг савдо ходимлари бу мукофотни ўз меҳнатларига берилган юксак баҳо деб ҳисоблайдилар.

ҲАЁТ МАКТАБИ

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан баркамол кишилар қилиб вояга етказишда партия маорифи ўқуви катта роль ўйнамоқда. Бу соҳада пухта сиёсий билимга эга бўлган, ташвиқот-тарғибот санъатини яхши эгаллаб олган пропагандистлар зиммасига катта масъулият юкланади.

Районимиз саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари ҳамда муассасаларида сиёсий ўқув Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республикада партия ўқуви самарадорлигини янада ошириш чоралари тўғрисида»ги қарори асосида ташкил қилинган.

Партия ташкилотларида янги ўқув йили зўр кўтаринкилик ва сиёсий активлик билан бошланди. Сиёсий мактаблар, тўгараклар, назарий семинарлар раҳбарларининг кўпчилиги махсус курсларда, марксизм-ленинизм университетларида ўқиб, сиёсий ва назарий билимларини оширдилар. Ўтказилган семинарларда тажриба алмашишди. йўл-йўриқ ва маслаҳатлар олишди. Бу тадбирларнинг барчаси пропагандистларимизнинг амалий ишларига яхши ёрдам бермоқда.

Ҳозирги вақтда районимизнинг 81 ташкилотида бошланғич сиёсий мактаб ташкил этилиб, уларга 18 мингга яқин тингловчи жалб этилган. 301 тингловчи эса марксизм-ленинизм асослари мактабида билим олмоқда. Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси, Ленин номли завод, канол фабрикаси, Октябрь революцияси номли заводда ташкил этилган назарий семинар ва бошқа сиёсий мактабларда партия иқтисодий сиёсатининг актуал масалалари, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш проблемалари ўрганиляпти.

Марксизм-ленинизм асослари мактабларида машғулотлар янги программа асосида ўтказиляпти. Машғулотларда «Илмий коммунизмнинг актуал проблемалари», «Ленинизм ва жаҳон революцион жараёни», «Пролетар интернационализми тўғрисида», «Марксизм-ленинизм таълимоти ҳозирги замон монополистик капитализми шароитида синфий кураш ҳақида» сингари темалар ўзлаштириляпти.

Пропагандистларга назарий ва амалий ёрдам беришда асосий иш формаларидан бири — доимий семинарлар ҳисобланади. Ўтган йили район партия кабинети қошида пропагандистлар учун партия тарихи, сиёсий иқтисод бўйича мазмунли семинар машғулотлари ўтказилди. Шунингдек, комсомол маорифи бўйича ҳам 4 та семинар ташкил этилди. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти марксизм-ленинизм кафедраси ўқитувчилари бу семинарларга раҳбарлик қилиб машғулотларни мунтазам равишда ҳаёт билан боғлаб олиб бордилар. Янги ўқув йилида ҳам бу семинарлар ишлаб турибди. Машғулотларда партиямизнинг ички ва ташқи сиёсати, халқаро коммунистик ҳаракат проблемалари ўрганиляпти.

Пропагандистлар учун ҳам назарий конференцияларни тез-тез ўтказиб турибмиз. Бу конференциялар ленинча партиявийлик ва миллий сиёсат масалаларига, ёшларни коммунистик аҳлоқ руҳида тарбиялаш соҳасида тўпланган тажрибаларни оммалаштиришга бағишланмоқда.

Сиёсий маориф кабинети қошида 23 кишидан иборат методик совет мавжуд. Совет аъзолари пропагандистларга бевосита амалий ёрдам кўрсатишади. Доимий семинар машғулотларида турли мавзуларда лекциялар ўқишади, яхши пропагандистларнинг иш тажрибаларини оммалаштиришади.

ПАРТИЯ МАОРИФИ ШОХОБЧАЛАРИДА

Ўтган ўқув йилида яхши пропагандистлардан Ленин номли завод директори В. Мушкарев, Октябрь революцияси номли завод бош металлурги Б. Одобаш, темир йўлчи П. Корнилов, 57-ўрта мактаб ўқитувчиси С. Смирнов сингари илғор пропагандистлар иш тажрибаси оммалаштирилди. Улар назарий машғулотларни ҳаёт билан боғлаб олиб боришади. В. И. Лениннинг «Давлат ва революция», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» каби асарлари бўйича мазмунли конспектлар тузишган.

Биз яхши пропагандистларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш билан бирга, уларни мукофотлаб, рағбатлантириб ҳам борамиз. Ўтган ўқув йили давомида 90 пропагандистнинг номи шаҳар ва район партия комитетларининг фахрий китобига ёзилди. Районимиздаги 11 пропагандист республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган. Юздан ортиқ киши эса В. И. Ленин юбилейи медали билан тақдирланди.

Пропагандистларнинг маҳоратини ошириш йўлида кўп иш қилинмоқда. Уларга атаб махсус бурчак ташкил этганмиз. Бу бурчак сиёсий адабиётлар, партия съездлари ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг ҳужжатлари, статистика маълумотлари билан жиҳозланган. Фотомонтажлар ташкил этилган. Сиёсий маориф кабинети яхши жиҳозланганлиги ва мазмунли хизмат қилаётганлиги туфайли область кўригида биринчи ўринни олди.

Замон талабларидан келиб чиқиб, янги ўқув йилида анчагина янгиликлар бўлди. Марксча-ленинча ўқув системасида «Янги иқтисодий билимлар асоси» деган махсус курс киритилди. Бу курсда асосий эътибор партия иқтисодий сиёсати, меҳнат самарадорлигини ошириш проблемаларига қаратилган. Ҳозирги вақтда районимизнинг 15 ташкилотида иқтисодий билимлар асоси мактаби ташкил қилинган бўлиб, буларда 400 га яқин тингловчи шуғулланмоқда. 10 та марксизм-ленинизм асослари мактабига ҳам юзлаб тингловчилар жалб қилинган. 40 жойда ташкил қилинган назарий семинар машғулотларида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш, техника тараққиёти проблемалари ўрганиляпти.

Районимиз саноат корхоналарида 1970—1971 ўқув йилида кадрларнинг иқтисодий ўқуви ҳам ташкил қилинди. Ленин номли заводда марксизм-ленинизм кечки университетининг филиали иш бошлади. Ҳозирги пайтда филиалнинг иқтисодий бўлимида цех участка бошлиқлари ва мастерлардан 58 киши ўқиётир. Улар ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлигини ошириш, резервлардан фойдаланиш, самарадорликни ошириш проблемалари тўғрисида мазмунли лекциялар тингламоқдалар. Шунингдек, Тошкент шаҳар темир йўли бошқармасида ҳам ана шундай университет филиали иш бошлаган. Бунда 43 тингловчи билим олмоқда.

Партия маорифи ўқувининг намунали ташкил этилганлиги районда хўжалик масалаларини ҳам муваффақиятли ҳал этиш, КПССнинг навбатдаги съездига муносиб меҳнат совғалари ҳозирлаш имконини яратмоқда. Партия сиёсий ўқуви меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтиришда ҳаёт мактаби бўлиб хизмат қилмоқда.

Р. КУШЕВА,
Тошкент шаҳар Ленин район сиёсий маориф кабинетининг мудири.

ЎҚУВЧИЛАР ДУНЁҚАРАШИНИ ШАКЛЛАНТИРАЙЛИК

МАКТАБ ВА ҲАЁТ

«Совет мактаби,— дейилади КПСС XXIII съезди материалларида,— ўқувчиларни фанларнинг асосларини мустаҳкам билиб олиш билан қуроллантириши, ўқувчиларда материалистик дунёқарашни ва коммунистик ахлоқни шакллантириши, ёшларни ҳаётга, касбни онгли равишда танлаб олишга тайёрлаши лозим».

Дарҳақиқат, бу соҳада муваффақиятга эришиш учун таълим билан тарбия ишларини узвий равишда боғлаб олиб бориш лозим. Шундагина олиб борилаётган машғулотларнинг таъсири ортади, улар ўқувчиларда малака ва эътиқод ҳосил қилади.

Ўқувчилар дунёқарашини шакллантиришда мактабда ўрганиладиган жамиятшунослик фани катта роль ўйнайди. Масалан, бу фандан «Коммунизм моддий-техника базасини яратиш» темасини ўрганишга ижодий ёндошиш ўқувчиларда коммунистик жамият қурилиши муқаррар, деган ишончни ҳосил қилишда ва шу соҳада олган билимларини шахсий эътиқодга айлантиришда муҳим аҳамият касб этади. Шунинг учун илғор ўқитувчилар юқоридаги темани ўрганишга киришар эканлар, дарслик материалларига ижодий ёндошадилар. Улар ўқувчилар эътиборини Совет ҳукумати гражданлар урушининг энг оғир кунларида ҳам мамлакатни иқтисодий жиҳатдан юксалтиришга катта аҳамият берганлигига, В. И. Ленин кўрсатмаси билан кекса большевик революционер Г. М. Кржижановский бошчилигида йирик олимлар мамлакат экономикасини социалистик асосда қуриш заминини ташкил этувчи ГОЭЛРО планини ишлаб чиқилганлигига жалб этадилар.

Хусусан, бундай намунали дарсни Тошкентдаги 119-мактабнинг ўқитувчиси В. Умаров олиб борган машғулот мисолида ҳам кўриш мумкин. Ўқитувчи революциядан илгариги электр энергияси ишлаб чиқариш тўғрисида гапирар экан, Россия 1913 йилда электр энергияси ишлаб чиқариш бўйича дунёда саккизинчи ўринда ва Европада олтинчи ўринда бўлса, ҳозирги вақтда СССР Европада биринчи ва дунёда иккинчи ўринни олиб турганлигини алоҳида таъкидлади. Шунингдек, партия Программасидаги «Партия электр энергияси ишлаб чиқаришни 1970 йилда 900—1000 миллиард, 1980 йилда 2700—3000 миллиард киловатт соатга етказишни белгилайди. Совет Иттифоқида 1980 йилда электр энергияси 1960 йилдагидан 10 баравар кўп бўлади» деб кўрсатганлигини айтади.

Дарсда Совет Иттифоқида қурилаётган электр иншоотларининг куч-қуввати алоҳида қайд қилиб ўтилди. Ҳозирги вақтда биргина Волга ГЭСи бир йилда, 11,5 миллиард киловатт-соат, яъни революциядан аввалги Россиянинг барча электр станциялари ишлаб чиқарган электр энергиядан 5,5 баравар кўп ва машҳур ГОЭЛРО планида кўрсатилган 30 электростанция ишлаб чиқариши керак бўлган энергиядан кўп қувват ишлаб чиқараётганлиги маълум қилинди.

Ўқитувчи Ваҳоб Умаров тажрибасининг характерли жойи шундаки у дарсларида социалистик тузумнинг капиталистик тузумга нисбатан қонуний афзалликларини конкрет фактик материаллар асосида ўқувчиларга тушунтириб беради.

Областимиздаги кўпгина мактабларнинг ўқитувчилари ўқувчиларни атеистик, эстетик, интернационализм ва халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаш борасида ҳам бой тажриба тўпладилар. Ангрен шаҳридаги 17-мактаб ўқитувчиси Ф. Қурбоновнинг педагогик маҳорати ҳам диққатга сазовордир. Дарсларда ўқувчилар дунёқарашини шакллантириб бориш ҳар доим диққат марказида туради. Унинг раҳбарлигида мактабда ёш атеистлар, «Ёш лекторлар» тўгараклари иш олиб бораётир.

Ангрен шаҳридаги 12-мактабда ёшларни социалистик интернационализм руҳида тарбиялашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бундай ижобий мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Маълумки, объектив шароит кишиларнинг онгига бевосита таъсир кўрсатади. Унинг таъсири остида кишиларда маълум тушунча ва дунёқараш шаклланади. Бунда ҳам дарсларнинг роли катта. Бу эса мактабларимизда таълим-тарбия ишларини шу куннинг талаблари даражасида бўлишни тақозо этади.

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан чиқарган Тезисларида кўрсатилганидек, «Ленинизм — революцион фикр ва революцион ҳаракатнинг абадий барҳаёт чашмасидир». Ҳар бир педагог ўз фаолиятида ана шу «барҳаёт чашма»дан рационал фойдаланмоғи даркор.

Ёшларда дунёқарашни шакллантириш борасида совет мактаби олдида турган муҳим вазифалардан бири — буржуа идеологиясига қарши изчиллик билан кураш олиб боришдир. Буржуазиянинг антикоммунистик пропагандасини марксизм-ленинизм позициясидан туриб фош этишда совет педагогикаси турли фойдали метод ва усуллардан кенг фойдаланмоқда.

Кези келганда шуни айтиш керакки, айрим педагогика кабинетларида бу соҳадаги илғор тажрибалар етарли равишда пухта ўрганилмаётир. Мана бир мисол. Ангрен шаҳар халқ маорифи бўлими томонидан илғор педагогик тажрибаларни тарғиб қилувчи «Педагогик журнал»лар тайёрланган эди. Эндиликда бу журналлар негадир чиқарилмай қўйилди.

Айрим кишилар ўқувчилар дунёқарашини шакллантириш асосан тарих ва жамиятшунослик фани машғулотларига тааллуқли деб қарайдилар. Бу, нотўғри фикр. Жамиятшунослик курси ўқувчилар билимларини назарий жиҳатдан умумлаштиради. Бироқ уларда материя ва унинг ҳаракат формалари тўғрисида, айтайлик, физика ва астрономия фанларидан илмий тушунчалари бўлмаса, жамиятшунослик курсида йўқ билимдан назарий хулоса чиқариб бўлмайди-ку! Ёки X синфда ўқувчилар химиядан содир бўладиган модда алмашув ва реакциялар процессини яхши билмасалар, уларга материяни бир ҳолдан иккинчи ҳолга ўтиши назарий жиҳатдан етарли асослаб берилмайди.

Ўқувчиларда коммунистик дунёқарашни шакллантиришда мактабда ўқитиладиган бошқа фанларнинг ҳам роли катта. Шундай экан, ўқувчилар дунёқарашини шакллантиришда ҳар бир фандан самарали фойдаланиш керак. Бу фанлар ўқувчилар дунёқарашини шакллантиришга оид масалаларни ёритишда ўзаро алоқада бўлиб турмоғи керак

Турғун ТОШПЎЛАТОВ,
Академик Қори-Ниёзий номидаги Ўзбекистон ССР педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти тарих ва жамиятшунослик ўқитиш методикаси секторининг илмий ходими.

ЭЛ РАҲМАТИ — КАТТА МУКОФОТ

Савдо соҳасида ишлай бошлаганимга ҳам ўттиз йил тўлибди. Мана бугун шу ўтган даврни бир-бир кўз олдимга келтириб, ўз касбим билан фахрланаман.

Фашист босқинчиларига қарши Улуғ Ватан уруши бошланган йили саккизинчи синфни тамомлаган эдим. Ўша кезлари бахти-саодатимизни кўкрак кериб ҳимоя қилиш учун жангга кетган оталаримиз, акаларимиз ўрнини босиб, меҳнат қучоғига отланган минглаб ёшлар сафига қўшилдим. «Хат-саводинг бор, ҳисоб-китобни биласан, магазинда ишла», деб маслаҳат беришди. Аввалига уйдагилар бунга кўнишмади: «ёшсан, бўлмаган савдони бошингга ортиб нима қиласан» деган гапларни эшитдим. Бор гапни тушунтиргач, улар хоҳишимга қарши бўлишмади.

1943—1944 йилларда областимизнинг Бўка районида оддий сотувчи бўлиб ишладим. Кўп йиллардан бери бу соҳани ардоқлаб, ҳалол меҳнат қилиб келаётган тажрибали устозлардан ўрганишга, яхши фазилатларидан ўрнак олишга интилдим.

Хўш, уларнинг мен айтган яхши фазилатлари нимада эди? Улар совет савдоси ходими деган шарафли номга сира-сира доғ туширмаслик учун курашдилар. Ҳалоллик ва покликни мўътабар тутардилар. Ширин-суханлик уларнинг йўлдоши эди.

Яширишнинг ҳожати йўқ, иш давомида баъзи сотувчиларнинг ножўя хатти-ҳаракатларини ҳам кўрганман, билганман. Уларнинг харидорлар билан бўлган қўпол муомалалари, кишилар дилини оғритганликлари, кези келганда, чақадан, тош-тарозидан уриб қолганликлари нафратимни уйғотар эди. Бу билан улар узоққа боролмадилар, тезда эл-юрт назаридан қолдилар. Ҳақ гапни айтганда, бундай кишиларга совет савдоси ходимлари сафидан асло ўрин бермаслик керак.

Мен аввал таърифлаганимдек элга хизмат — олий ҳиммат, деб тушунган, шу йўлдан софдиллик билан одим ташлаб бораётган минг-минглаб сотувчиларимиз қаторида бораётганлигим учун ҳам дилим хушнуд.

1944 йилда Тошкентга қайтиб келдим. Куйбишев районидаги 1-озиқ-овқат магазинига ишга олишди. Қарийб 27 йилдан бери шу ерда муқим меҳнат қилиб келаяпман. Шундай бўлгандан кейин харидорларнинг бири ота, бири она, туғишган ака-ука, опа-сингилдай бўлиб қолишар экан. Кўпчилигининг исмини, турар-жойи, ишлаш жойларини ҳам биламан. Уларнинг дидларига, талабларига мос озиқ-овқат маҳсулотларини топиб берсам, икки қўллаб қўлларига тутқазиб, бир калима «раҳмат», деган сўзларини эшитсам шунинг ўзи менга мукофот.

Магазинимиз асосан атрофимизда жойлашган экскаватор заводи, лак-бўёқ, протез заводлари ишчи ва хизматчиларига озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб беради. Улар учун маҳсулотнинг бирор турини ҳам танқислигини сездирмаслик учун ҳаракат қиламиз. Кўнгиллари нимани истаса, шуни муҳайё қилиб беришни бурчимиз, деб биламиз.

Мен билан бирга ишлаётган Мамлакат Умаржонова магазинга келганига мана 12 йилдан ошди. У шу йиллар орасида катта тажриба мактабини ўтади, хизматидан эл мамнун. Харидорлар ичкарига кирганларида кўзлари қувнайди, хилма-хил озиқ-овқат маҳсулотлари номларига қараб, кўргазмага чиройли қилиб терилган. Ҳаммаёқ озода, саранжом-саришта. Мамлакатнинг чаққон ҳаракати, хушмуомаласи, ширинсуханлигини айтмайсизми? Келган киши ундан харид қилмай чиқиб кета олмайди. Мамлакат узоқ йиллик ҳалол хизмати учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган.

Евгения Ивановна Лимовани айтмайсизми? У 15 йилдан бери бизнинг сафимизда. Кўксини «Совет савдоси аълочиси» нишони безаб турибди. Касбдошимиз Турсуной Ҳайдарова ҳам бир ерда 16 йил ҳалол меҳнат қилиши билан харидорлар ҳурматини қозонган.

Партия ва ҳукуматимиз менинг ҳам озми-кўпми меҳнатларимни муносиб тақдирлади. Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотландим. Бу мукофот мени янада сидқидил билан, меҳру-муҳаббат билан эл-юртга хизмат қилишга руҳлантирди.

Магазинимиз ходимлари ўтган йили планни 107 процент адо этдилар. Бу йил эса партиямизнинг яқинлашиб келаётган XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашмоқдамиз. Биринчи квартал планини 106 процент бажарамиз, 572 минг ўрнига 600 минг сўмлик маҳсулот сотамиз. Йиллик планни 20 декабргача бажариш, қўшимча 100 минг сўмлик маҳсулот сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни ҳам ортиғи билан бажарамиз.

Касбдош дўстларим, эл-юрт назаридан қолмайлик. Ҳамма нарса муҳайё, маъмурчилик, тўкин, сочин бўлган фаровон ҳаётимизда битмас-туганмас бойлик яратаётган кишиларимизга катта хурмат билан, эхтиром билан хизмат қилайлик. Савдо ходими деган номни ҳамиша шарафлаб, унга доғ туширмаслик учун курашайлик.

Турсун НАЗАРАЛИЕВА,
Куйбишев район 1-озиқ-овқат магазини катта сотувчиси.

ЙЎЛЛАР ЧОРЛАЙДИ

Текис-равон йўллардан ёз жазирамасида ҳам, аёз изғиринларида ҳам юрилади, улар узоқ манзилларга, хушманзара оромгоҳларга етаклайди.

Революцияга қадар бир километр ҳам тош йўли бўлмаган Ўзбекистонимизда шаҳарни қишлоққа, қишлоқни марказга боғлайдиган кўплаб йўллар бунёдга келди.

Тошкент область йўл қурилиш трестининг қурувчилари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этишда катта ишлар қилдилар. Ички имкониятлардан тўла фойдаланиш, резервларни ишга солиш туфайли колхозлар учун узунлиги 42,5 километр йўл, 116 километр пахта қуритиш майдонлари қурилди. Жаъми 2 миллион сўмлик ҳажмда иш бажарилди.

Шу кеча-кундузда бунёдкорлар Чорвоқ денгизи, Альп яйловлари атрофида улкан ҳажмда қурилиш ишлари олиб бормоқдалар. Улар Луначарское шоссесида машина ўтадиган йўлни икки йил ўрнига 52 кунда битказдилар. Булар ҳақида Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган тематик кўргазма батафсил ҳикоя қилади.

Кўргазмада Тошкент область йўл қурилиши трестининг меҳнат зафарлари, фото-суратлар, макетлар, рақамлар орқали кўрсатилган, ишлаб чиқариш илғорларининг суратлари осилган.

Зилзиладан кейин Фурқат, Богдан Хмельницкий, Энгельс кўчаларини қайта қуришда иштирок этган трест ходимларининг ишлари ҳам суратларда акс эттирилган. Трест ходимлари бешйилликда 5,4 миллион сўмлик иш бажардилар. Ер ишлари плани 130 процентга, ўз кучи билан бажарилган иш ҳажми 110 процентга якунланди.

Бешйилликда бажарилган иш ҳажми 32167 минг сўмни ташкил этди. Бошқача қилиб айтганда, узунлиги 465000 километр йўл қурилди. Меҳнат фронтида жонбозлик кўрсатган трест ходимларидан бир неча киши партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. Коммунистик меҳнат зарбдори номини олган 194 ишчи бешйиллик планни муддатидан олдин — 1970 йилнинг 23 сентябрдаёқ бажарди.

«Ташоблдорстрой» тресты ўзининг 600 ўринли ҳамда 200 ўринли болалар комбинатига эга. Ҳар йили ёзда 2 мингдан ортиқ кичкинтойлар Бўстонлиқ район пионер лагерлари кўригида биринчи ўринни олган «Дорожник» пионер лагерида дам оладилар.

Кўргазмада ана шулар ҳақида батафсил ҳикоя қилинади.

Саодат НАБИХОНОВА,
музей ходими.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ОДЕССА. Ленин орденли «Черноморгидстрой» тресты қурувчилари улкан ғалабани қўлга киритишди. Ильичевскда балиқ овлаш портининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Бу порт мамлакат жанубида энг йирик балиқ овлаш портларидан бири бўлиб ҳар йили бир неча юз минг тонна маҳсулот тайёрланади. Суратда: (юқорида) порт қурилишида жонбозлик кўрсатиб ишлаган илғор қурувчилардан бир группаси.

И. ПАВЛЕНКО фотоси.

МОСКВА ОБЛАСТИ. Пушино шаҳридаги СССР Фанлар академиясига қарашли микроорганизмлар биохимияси ва физиологияси илмий-текшириш институти олимлари катта илмий ишлар олиб боришмоқда. Суратда: навбатдаги экспериментга тайёргарлик кўрилмоқда.

П. АЛЕШИН фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

ШИФОКОР

Иш соати тугади. Бўлим мудири хоналарга кириб, беморларни бир-бир кўздан кечирди, қайси касалга қандай дори белгиланганини навбатчи ҳамшираларга тушунтириб, ташқарига чиқди.

Шифокор ёнверидан ўтиб турган кишилар саломига алик олар, айримлар олдида бир лаҳза тўхтаб, қандайдир маслаҳат берарди.

Айюб ака уйига етиб келганида қош қорайиб, «Қорақамиш» массиви Ильич нурларига чулғанганди. Холиса опа турмушдоши пальтосини қозиққа илар экан, мулойимлик билан сўради:

— Тунов кунги қизчанинг соғлиги қалай? Инсулин ёрдам бердими?

— Матлубани сўраяпсизми, дуруст. Бугун-эрта уйига қайтса керак. Буёғини биласизку, тамоман соғайиб кетиши ўзига ҳам, оиласига ҳам боғлиқ...

Эндигина 11 ёшга тўлган қизчага бу дард қаердан ёпишди, буни она-отаси ҳам билмасди. Ўз тенгқурлари билан ўйнаб-кулиб, мактабга бориб келадиган, чеҳрасидан бир зум табассум аримайдиган Матлуба сўнгги вақтларда ўзини анча олдириб қўйди. Овқат еса, ботмайди, кўнгли айнайди. Уйқусида ҳам ҳаловат йўқ, кечаси билан «сув», «сув» деб чиқади. Устига-устак вақти-вақти билан ўзидан кетиб, алаҳсирайди. Дори дармонларнинг нафи тегмади. Қизча соғайиш ўрнига тобора ҳолдан кета бошлади. Айниқса, ўтган йил куз ойида унинг аҳволи оғирлашди.

Матлуба Солиҳова 17-шаҳар касалхонасига келтирилганда вақт ярим кечага бориб қолган, навбатчи врач ва ҳамшираларни ҳисобга олмаганда, бирор шифокор йўқ эди. Қизча эса ҳамон ҳушига келмас, кўзини очмасди.

Бош врач Хусан Абдуллаевич га қўнғироқ қилишга тўғри келди.

— Вақтни ўтказмай, Иброҳимовга одам юборинг, — маслаҳат берди бош врач.

Айюб ака беморни синчиклаб кўздан кечирар экан, касаллик варақасида «комотоз ҳолати, қанд касаллигининг оғир формаси» дейилган сўзлар ёзилди. Зудлик билан инсулиндан укол қилинди. Бироздан сўнг Матлуба кўзини очди... Ана шу кундан бошлаб Айюб ака Мтлубанинг бошида парвона. Врач меҳри, ширин сўзи Матлубага сиҳатлик, қувват бахш этарди...

Айюб акани ҳоли топиш анча қийин экан. Хонасида бирмунча кутиб ўтиришга тўғри келди. Эндокринология бўлими ҳамшираларидан бири ойнавандли шкафдан бир даста конвертларни чиқариб, олдимга қўйди:

— Танишиб чиқинг, қисман бўлса-да, Аюб ака ҳақида, унинг меҳнати тўғрисида озми-кўпми тасаввурга эга бўласиз.

Ранг-баранг, республикамизнинг турли шаҳарларидан келган хатларга кўз югуртамиз. Уларнинг аксарияти қанд, бўқоқ ҳамда без касалликлари билан оғриган беморлардан.

Шу пайт эшик олдида сочларига оқ оралаган, кўзлари бироз қисиқ, баланд бўй, оқ халатли киши пайдо бўлди:

— Иброҳимов, — мулойимлик билан қўлини чўзиб, ўзини таништирди шифокор. — Келинг, хизмат?

Мақсадимиздан боҳабар бўлган Айюб ака кўзойнагини стол устига қўйиб, аста дераза ёнига борди:

— Касбдошларим қатори қўлимдан келганча эл хизматини бажараяпман, мақсадим — одамларни соғлом, ҳушчақчақ кўриш. Кези келганда дори-дармон билан, кези келганда, икки оғиз ширин сўзимиз билан даволаяпмиз, — деди у.

Айюб ака 14 йилдан бери босиб ўтган йўли, юзлаб беморларни даволагани, эндокринология бўлимининг «Коммунистик меҳнат бригадаси» номини олгани, пойтахтимиздаги 50 га яқин поликлиникаларга юбориладиган инсулин препаратлари унинг қўлидан ўтиши ҳаёлидан ўтдию, лекин бу хусусда лом-мим демади.

Айюб ака Иброҳимов актив жамоатчи сифатида ҳам эл ҳурматини қозониб келмоқда. Пойтахтимиздаги Бобожонов, Лангар кўчалари меҳнаткашлари, трактор-йиғув заводи ишчи-хизматчилари эндокринологни яхши билишади.

Врачнинг иш соати тугади. Лекин иш куни тугадими? Албатта йўқ. Лозим бўлиб қолса у вақт билан ҳисоблашмай яна эгнига оқ халатини кияди, нажот кутиб турган кишилар дардига шифо бериш учун шошилади.

Я. САЛИМОВ.

ПОЙАФЗАЛЧИЛАР ВАХТАДА

Пойтахтимиздаги 2-пойафзал фабрикаси ишчи ва хизматчилари эл қатори партиямизнинг бўлажак XXIV съездини катта ютуқлар билан кутиб олиш ниятида меҳнат вахтасида туриб ишлашмоқда. Цехлар, участкалараро ўзаро социалистик мусобақа яхши натижалар бермоқда. Пойафзалчилар тўққизинчи бешйилликнинг дастлабки йилини зафар қучиш билан бошладилар. Январь ойи плани муддатидан олдин. 103 процент қилиб адо этилди.

Пойафзалчилар Москвадаги Ленин номли автомобиль заводи коллективининг 17 апрель кунида Коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусини қизғин кутиб олишди ва унга қўшилишди. Шу куни корхонанинг ҳамма меҳнат аҳли ишлашга ва 3,5 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқаришга қарор қилди. Шанбаликда тайёрланган маҳсулотдан тушадиган маблағнинг ҳаммасини тўққизинчи бешйиллик фондига топширишга аҳд қилишди.

Фабрикада Эркин Рўзиев бошлиқ 4-цех, Семён Зайденберг бошлиқ 6-цех ишчилари ўзаро мусобақада олдинда боришмоқда. Цех коллективи қўлдан чиқаётган маҳсулотнинг сифатига катта эътибор беряпти, хом ашёнинг ноўрин сарф бўлишига йўл қўймаяпти. 4-цехнинг Карим Содиқов бошлиқ смена аъзолари бу соҳада бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

Пойафзалчилар Усмон Солиҳов, Қудрат Оқилов, Жўра Олимхонов, Валя Савиноалар корхона машъалларидан ҳисобланишади. Улар коммунистик меҳнат зарбдори номини шараф билан оқлаб келишмоқда. Улар планни доимо 150 процентдан ошириб адо этишмоқда.

— КПСС XXIV съездини меҳнат зафарлари билан кутиб оламиз! — фабрика коллективи шу кунларда ана шундай шиор остида меҳнат қилмоқда. Пойафзалчилар партиямизнинг съездини уч ойлик планни бажариш ва пландан ташқари 6 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқариш билан кутиб олишга аҳд қилишган.

Ш. АКБАРОВ.

ЯНГИ ТУҒРУҚХОНАЛАР

Болгар огородида ва Временная кўчасида ҳар бири 120 ўринли янги туғруқхоналар ишга туширилди. Шунингдек, ўтган юбилей йилида Тошкентнинг кичик гражданлари учун 120 ўринли болалар корпуси ҳам фойдаланишга топширилди. Янги болалар муассасалари ва шифохоналар республика соғлиқни сақлаш министрлиги капитал қурилиш бошқармаси томонидан бунёд этилди.

К. АЛИМОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА КЎКЛАМ ЭКИШ КАМПАНИЯСИГА ТЕХНИКАНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА 1971 ЙИЛ 15 ФЕВРАЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — тозалангани, учинчи стун — чигит экиш сеялкалари

Калинин	100,0	—
Юқори Чирчиқ	100,0	106,0
Бўстонлиқ	100,0	—
Бекобод	95,8	100,0
Янгийўл	95,0	95,5
Пискент	93,0	95,5
Бўка	89,3	96,0
Оржоникидзе	89,0	100,0
Ўрта Чирчиқ	82,0	100,0
Оққўрғон	81,4	70,6
Область бўйича	91,2	89,0

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА АРИҚ-ЗОВУРЛАР ВА КОЛЛЕКТОР-ДРЕНАЖЛАРНИ ТОЗАЛАШ ИШЛАРИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1971 ЙИЛ 15 ФЕВРАЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — тозалангани, учинчи стун — шу жумладан механизация ёрдами билан бажарилгани

Бекобод	106,0	143,0
Бўка	75,0	92,0
Оржоникидзе	54,0	83,6
Юқори Чирчиқ	51,0	89,5
Пискент	41,0	47,4
Оққўрғон	35,0	49,0
Янгийўл	34,0	48,0
Ўрта Чирчиқ	32,8	47,0
Калинин	30,3	46,0
Бўстонлиқ	28,0	43,0
Область бўйича	48,6	66,0

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

КОММУНИЗМ ҚУРИШ УЧУН КУРАШНИНГ КЕНГ ПРОГРАММАСИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси тўғрисида чет эл матбуоти ва информация агентликлари батафсил хабар қилмоқда. Газеталар, радио ва телевидение шу Директиваларни КПСС Марказий Комитети маъқуллаб қарор қабул қилганлигини ўзларининг газетхонлари ва тингловчиларига маълум қилмоқдалар, мана шу ҳужжатларнинг асосий мазмунини баён қилиб бермоқдалар.

ВАРШАВАДАГИ «Трибуна люду» газетаси бундай деб ёзади: «Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг 1966—1970 йилларда эришган муваффақиятли якунлари янги беш йилликка мўлжалланган ривожланиш программасига негиз бўлди. Бу муваффақиятли якунлар СССРнинг иқтисодий потенциалини ривожлантиришдаги янги босқични ҳам муваффақиятли бошлашни таъминлайди».

Болгариядаги газеталар СССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарорини ва Директивалар лойиҳасининг баёнини «Коммунизм йўлидаги муҳим босқич», «Жуда катта янги муваффақиятларнинг кенг программаси», «Инсон учун, коммунизм тантанаси учун» деган сарлавҳалар остида босиб чиқарди.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ матбуоти СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг тўққизинчи беш йиллик планини бажариш фақат Совет Иттифоқи халқлари учунгина муҳим воқеа бўлиб қолмайди, деб ёзади. Тўққизинчи беш йилликнинг бажарилиши, деб ёзади газеталар, катта халқаро аҳамиятга ҳам эга бўлади. Янги беш йиллик жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг кучларини янада мустаҳкамлашга ва барча тинчликсевар кучларни жипслаштиришга хизмат қилади.

Чехословакия радиоси ва телевидениеси Директиваларнинг мазмуни билан ўз тингловчиларини ва томошабинларини муфассал таништириб, бу ҳужжат Совет комунистларининг яқинда ўтказадиган анжуманининг энг муҳим ва асосий ҳужжатларидан бири бўлиб қолади, деб таъкидламоқда.

ВЕНГРИЯДАГИ ГАЗЕТАЛАР, совет халқининг моддий даражасини ва маданий савиясини анча оширишни таъминлаш янги беш йилликнинг асосий вазифасидир, деб таъкидламоқда. «Непсабадшаг», газетаси план директивалари билан ўз газетхонларини таништириб, янги беш йилликда саноат ишлаб чиқариши 42—46 процент, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши эса 20—22 процент кўпайтирилади, деб ёзади.

РУМИНИЯДАГИ ГАЗЕТАЛАР Директивалар лойиҳасини КПСС Марказий Комитети маъқуллаганлиги, бу лойиҳалар партия ташкилотларида, меҳнаткашларнинг йиғилишларида ва матбуотда муҳокама қилинажаги ҳақида Ажерпресс агентлигининг берган хабарини босиб чиқарди.

Янги беш йиллик план юзасидан КПСС Марказий Комитети Директивалари лойиҳасининг баёнини ғарбдаги информация агентликларининг ҳаммасида муфассал равишда эълон қилиб, халқ хўжалигини ривожлантириш суръатларини ҳамда янги беш йилликда аҳолининг фаровонлиги оширилишини кўрсатувчи энг муҳим рақамларни келтирмоқдалар.

МУҲИМ ХАЛҚАРО ШАРТНОМА

Денгизлар ва океанларнинг тубидан ҳамда унинг қаърида ядро қуролини ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турларини жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисидаги шартнома 11 февраль куни Москвада, шунингдек Вашингтон ва Лондонда имзоланганлигини бутун дунё жамоатчилиги маъқуллаб кутиб олди. Масалан, Польшада чиқадиган «Жиче варшави» газетасининг таъкидлаб ёзишича, бу шартнома «Халқаро хавфсизликни мустаҳкамлайди». Италия Ташқи ишлар министрлигининг баёнотида бу шартнома «Қурол-яроғларни чеклаш йўлидаги янги босқич» бўлади, деб таъкидланади.

Шартномага бундай ижобий баҳо бериш учун ҳамма асослар бор. Бутун ер курраси сатҳининг учдан икки қисми денгиз ва океанлардан иборат эканлиги маълум. Ана шу жуда катта жой қуролланиш пойгаси доирасидан четга чиқариб қўйилишининг аҳамияти равшан. Шу вақтга қадар денгизлар ва океанларнинг тубига ядро қуроли ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турлари жойлаштирилмай келинган эди. Бироқ айрим империалистик мамлакатларнинг милитаристик доиралари жаҳон океани тубида, яъни мухолифнинг топиши ва зарба бериши қийин бўлган жойларда ядроли ҳарбий объектлар вужудга келтириш имкониятига қизиқа бошлаганлиги маълум. Жумладан, улар ядро қалпоқли ракеталарни учирадиган турғун ҳамда денгиз тубига ҳаракат қилиб юрувчи турли системаларни, шунингдек, сузиб юрувчи ядроли миналар ўрнатишни ва шу сингариларни планлаштираётган эди.

Бундай режаларнинг амалга оширилиши тинчликка ва халқаро хавфсизликка янги хавф туғдириши равшан. Мамлакатимиз ҳукумати ана шундай хавфнинг олдини олиш ташаббускори бўлиб чиққанлиги совет кишиларини ғоят мамнун қилмоқда. Шуни эслатиб ўтиш мумкинки, Совет ҳукумати ўзининг 1968 йил 1 июлдаги меморандумида, шундан кейин эса қуролсизланиш комитетига 1969 йил 18 мартда киритган шартнома лойиҳасида ўртага қўйган таклифлар денгизлар туби тўғрисида ишлаб чиқилган, 1970 йил декабрида БМТ Бош Ассамблеяси маъқуллаган ва 11 февраль куни уч мамлакат пойтахтида имзоланган шартномага асос қилиб олинди.

Бу муҳим халқаро битим денгизлар тубида қурол-яроғларнинг энг хатарли турларини жойлаштиришга тўсқинлик қилиши лозим. Шу билан бирга шартномада денгизлар ва океанлар тубида қурол-яроғларнинг бошқа турлари пойгасига йўл қўймаслик мақсадидаги бошқа тадбирлар тўғрисида музокараларни давом эттириш кўзда тутилган. Москвада шартномани имзолаш чоғида А. Н. Косигин сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек, Совет ҳукумати денгизлар тубини тўла демилитаризациялаштиришни амалга ошириш учун куч-ғайрат сарфлашга тайёр.

Ядро синовларини қисман тўхтатиш тўғрисидаги, ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги шартномалар ва космик фазони демилитарлаштиришга доир бошқа тадбирлар сингари денгизлар туби тўғрисидаги шартнома ҳам халқаро ҳаётда муҳим воқеа бўлади ва ялпи тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади. (ТАСС).

ГВАТЕМАЛАДА ТЕРРОР

КАРАКАС, 15 февраль. (ТАСС). Христиан касаба союзларининг Латин Америкаси конфедерацияси берган хабарида айтилишича, бўлтур ноябрда Гватемалада фавқулодда ҳолат жорий қилингандан кейин сиёсий, касаба союз, деҳқон ва студентлар ташкилотларининг раҳбарларидан 700 дан кўпроқ киши ўлдирилган. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг хавфсизлик кенгашига ва инсон ҳуқуқлари бўйича Америкааро комиссияга конфедерация юборган арзномада айтилишича, «Мано» ва «Ноа» номли ўнг террорчи ташкилотлар Гватемала маъмурларининг ошкора ёрдамига таяниб, мамлакатда террорни авж олдириб юбордилар. Латин Америкасининг христиан касаба союзлари, дейилади арзномада, бу бебошликдан ғоят ғазабланмоқдалар, ватанпарварларнинг таъқиб қилинишини тўхтатишни ва қамоқдагиларни бўшатишни талаб қиладилар.

Конфедерация минглаб кишиларнинг ҳаётини қутқариб қолмоқ учун мазкур ташкилотлардан бу масалага аралашишни илтимос қилди. Халқаро жамоатчилик, дейилади арзномада, диктатор Арана Осорио ҳукуматининг қонли террорида азобланаётган Гватемала демократлари билан бирдам бўлиши керак.

БОЛГАРИЯ: Варна шаҳрида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ҳамкорлигида монометрлар заводи қурилди. Янги корхонанинг маҳсулоти бир қатор чет эл мамлакатларига ҳам экспорт қилинади. Суратда: монометрларни текширадиган автомат цехда.

ЦЕНТРАЛ ФОТО — ТАСС фотоси.

КАМТАР ВА МЕҲНАТКАШ

Дарада ёки қирда кўзмунчоқдек булоқ пайдо бўлади. У тош-харсанглар орасида ўзига йўл очиб, ям-яшил кўкатлар воҳасига шошилади. Баҳорга ҳамнафас бўлиб, ташнаҳол ерларда митти гулғунчалар пайдо этади. Унинг зилол қатраларидан жониворлар, кўкатлар баҳраманд бўлади.

Қалам соҳибларининг ижодини ҳам ўша қайнар булоққа қиёс этса бўлади. Улар ижоди дилларга йўл олади, тилларда қўшиққа айланади.

Кекса шоир ва журналист Васфий (Муҳаммаджон Мухторов) ижодини ҳам ўша қайнар булоққа ўхшатиш мумкин.

Васфий 40 йилдан буён қалб қўрини, илҳом меҳрини матбуотга, бадиий адабиётга бахш этиб келмоқда. Эл хизматида қалам тебратиш, замонамиздаги буюк ўзгаришларни, улкан воқеаларни шеър тили билан тараннум этиш кекса қалам соҳибининг эзгу нияти, ҳаёт бурчи бўлиб қолган.

Муҳаммаджон Васфий 1908 йилда қадимий Бухоро шаҳрида туғилди. Бошланғич ва ўрта маълумотни шу шаҳарда олди. У ёшлик чоғлариданоқ ўзбек ва форс-тожик адабиётини ўрганди.

Унинг меҳнат ва ижодий фаолияти 1925 йиллардан бошланди. Васфий Бухоро областининг турли районларида маданий-оқартув муассасаларида хизмат қилди. Шу билан бирга маҳаллий газеталарга мухбир сифатида хабарлар ёзиб турди. Унинг илк шеърлари ана шу йилларда эълон қилинди.

Қишлоқ ҳаёти, замонамизнинг турли воқеалари ёш Васфийни қўлига қалам олишга, уни янги шеърлар ижод этишга илҳомлантиради. Васфий 1930 йилда Бухоро ўлка газетаси «Озод Бухоро» (ҳозирги «Бухоро ҳақиқати») редакциясида мухбир бўлиб ишлай бошлайди. Ана шу даврдан бошлаб унинг назм ва насрий асарлари маҳаллий ва республика газеталарида тез-тез кўрина бошлади. Унинг «Қизил гул» прозаик қиссаси 1933 йилда Ўзбекистон Давлат нашриёти томонидан нашр этилади. Шундан кейин «Совға», «Кўнгил кўзгуси», «Бухоро», «Депутат», «Бахт юлдузи», «Тошкент руҳи» каби поэтик ва прозаик асарлари нашр этилди.

Васфий шарқ классик адабиётини, айниқса форс-тожик адабиёти классикларини пухта билган соҳибқаламлардандир. У Фирдавсий, Жомий, Саъдий, Ҳофиз, Камол Хўжандий асарларини ўзбек тилига таржима қилиб, китобхонларимизни Шарқ адабиётининг энг нодир асарлари билан таништириб келмоқда. У тожик совет адабиётининг энг яхши асарларини ўзбек тилига таржима қилишда ҳам самарали ишлар қилди. У Мирзо Турсунзода, Жалол Икромий, Боқи Раҳимзода ва бошқа қалам соҳибларининг асарларидан баҳраманд этди.

Васфий тожик китобхонларини ва томошабинларини Навоий, Бобир, Муқимий, Ҳамза, Яшин, Собир Абдулла, Уйғун асарлари билан таништиришда ҳам муносиб ҳисса қўшган.

Васфий ўз шеърлари, ғазаллари ва мақолалари билан республика матбуотида тез-тез қатнашиб туради. У қирқ йилдан буён матбуотда хизмат қилиб келмоқда. Ҳозирги вақтда «Ҳақиқати Ўзбекистон» газетасида ишлаб, ёш журналистларни тарбиялашда, уларга ўз тажрибаларини ўргатиб, ёрдам бериб келмоқда. Матбуотдаги кўп йиллик хизматлари учун унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвони берилган. У СССР ёзувчилар ва журналистлар союзининг аъзоси.

Камтар, ижодкор, тиниб-тинчимас соҳибқалам Муҳаммаджон Васфийни 60 йиллиги муносабати билан табриклаб, унга ижодий равнақ ва сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

САЛОМ, БАҲОР

(МУХАММАС)

Дилрабо наврўзи олам-фаслларнинг кўрками,
Бунча ҳам дилбар экан жонона меҳнат кўклами.
Ялтирар гавҳар каби гулларда ҳосил шабнами,
Марҳабо, ёшлик баҳори, марҳабо, гул байрами.
Эй баҳорим, ифтихорим, сенга шоирдан салом!
Юртимизнинг тенги йўқ зебо баҳорига қаранг,
Боғимизнинг кўрки бўлган пахтазорига қаранг,
Яшнаган ҳусну жамоли беғуборига қаранг ,
Шонли меҳнатнинг ғуруру-эътиборига қаранг,
Эй баҳорим, ифтихорим, сенга шоирдан салом.
Сен қадам қўйсанг изингдан тоза гулшанлар ўсар,
Тоза гулшанлар аро ҳиммат булоғи жўш урар.
Катта хирмон йўлида авж олғусидир ким ўзар,
Қулф уриб асрий биёбонларда мўл ҳосил унар
Эй баҳорим, ифтихорим, сенга шоирдан салом.
Гул баҳорим ҳар кунингнинг йилча истиқболи бор,
Гулларинг ҳар бир тупида ўзгача бир боли бор,
Қўли гул боғбонларингнинг мангулик иқболи бор,
Кўксида Ленин нишони—бахтнинг тимсоли бор,
Эй баҳорим, ифтихорим, сенга шоирдан салом.
Бошлаган халқим юриш чўлни гулистон этгали,
Барча қардошлар билан бирга жавлон этгали,
Мирзачўлдек водийларни пахтага кон этгали,
Нозу-неъматларни бундан ҳам фаровон этгали,
Эй баҳорим, ифтихорим, сенга шоирдан салом.
Марҳабо, меҳнат баҳорим боғу бўстонимга кел.
Боғу-бўстоним билан бирга дилу жонимга кел,
Гулшанинг нурларга тўлсин машъалистонимга кел,
Васфий айтар: янги шеъру янги достонимга кел,
Эй баҳорим, ифтихорим, сенга шоирдан салом!

ТАБАССУМЛАР

Лабларингда, э дилбар, дилрабо табассумлар,
Партави жамолингдан бир зиё табассумлар.
Гарчи кўзларинг тутгай севги розини пинҳон,
Фош этар уни аммо беибо, табассумлар.
Мен дедим: лабинг эй гул, кимнинг ошносидир!
Кулдию деди: унга ошно табассумлар!
Юз қора рақибларга оқ тишингни кўрсатма,
Нокасу ғанимларга нораво табассумлар.
Дил қуши кўриб холинг донасини талпинди,
Деди: хол ила бирга муддао табассумлар.
Бир йўла эшитсам деб ул шакар тилингдан сўз,
Васл базмида айлар илтижо табассумлар.
Ишқ дардига борму бир даво? дедим, айтди,
Жилмайиб, давоси бор—бу даво—табассумлар.
Боқма кўзгуга жоно, то кўриб жамолингни,
Бўлмасин жамолингга маҳлиё табассумлар.
Ҳур Ватанда ҳар инсон меҳнати билан шодон,
Чеҳрасида дурдона—бебаҳо табассумлар.
Дилбарим Гулистонда янги ер очиб яшнар,
Гул юзида шабнамдек хушнамо табассумлар.
Васфий қанчалик чоранг борки ёзмайин турсанг,
Боқса ноз ила сенга бир қиё табассумлар.

М. ВАСФИЙ.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

КИНОСАЁҲАТЧИЛАР КЛУБИДА

Тошкентда киносаёҳатчилар клуби мавжуд. икки йилдан буён. Ҳозир пойтахтимиздаги ишчи-хизматчилар, студентлар, мактаб ўқувчилари ва педагоглардан 800 га яқин киши мазкур клуб ишида иштирок этмоқда.

Яқинда клубнинг навбатдаги 21-учрашувига мактаб ўқувчилари таклиф қилинди. Кинорежиссёр Б. Хўжаев ўзбек кинематографчилари эришган ютуқлар ҳақида, мамлакатимизда ва чет элларда кейинги вақтларда тайёрланган энг яхши ҳужжатли лентлар ҳақида гапириб берди. Учрашув охирида ўзбек кинохужжатчиларининг янги асарларидан парчалар кўрсатилди.

ЎҚУВЧИЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

«Ленин васиятларига содиқмиз».— Тошкент тепловоз депосининг кутубхонасида ўтказилган китобхонлар конференцияси шу темага бағишланди. Мамлакатимиз ишчилар синфи ҳақида ҳикоя қилувчи, унинг коммунистик қурилишдаги иштироки ҳақида ёзилган янги китоблар муҳокама қилинди. Конференцияда кўпгина темирйўлчилар бу асарлар ҳақида ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

Тепловоз депосининг кутубхонаси пойтахтимиздаги йирик маданий марказлардан бири ҳисобланади. Унинг 2 мингдан ортиқ ўқувчиси бор. Ҳозир кутубхона ходимлари «Съездга рапорт берамиз» деган тематик кеча тайёрламоқдалар. Айни чоқда кўчма кутубхоналар ташкил этиш юзасидан катта ишлар қилинмоқда.

Ҳозир бундай кўчма кутубхоналардан 15 таси Тошкент узели станцияларида ишлаб турибди.

ЯНА БИР МАИШИЙ ХИЗМАТ УЙИ

Олий ўқув юртлари шаҳарчасида пойтахтда энг йирик маиший хизмат уйларидан бири очилди. Сартарошхона, кийимларни, пойафзал, соатларни ремонт қиладиган устахоналар студентларга хизмат кўрсата бошлади.

А. ВАЛИЕВ.

КОНКУРС ЯКУНЛАРИ

Консерваториянинг катта концерт зали февраль ойининг биринчи ўн кунлигида ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлди.

Бу ерда республика ёш ижрочилари конкурсининг қатнашчилари ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

Жюри аъзолари УзССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, давлат мукофотининг лауреати, профессор Ашот Иванович Петросянц раислигида ёш музикачиларни ҳақиқий ва одилона баҳолашди. Энг юқори баллга эришганлар— Б. Раҳимжонов (дутор), Б. Йўлдошев (доира), Ш. Йўлдошев (ғижжак), Б. Расулов (ғижжак), Ф. Шукурова (чанг), А. Мамеков (рубоб-прима), Х. Комилов (рубоб-бас), Р. Ниғматов (чанг), П. Бақоев (рубоб), жами 9 киши конкурснинг 1-даражали дипломи билан тақдирланиб, лауреат номига сазовор бўлдилар. Улар олтин қўл соати билан мукофотландилар. II даражали диплом билан И. Қосимов (най), Юргаев (дутор-бас), Т. Собиров (чанг), А. Одилов (афғон рубоби), М. Тошмуҳамедов (ғижжак-альт), В. Маркусов (баян), В. Тихонов (баян), С. Акбархўжаев (ғижжак-бас) тақдирланиб, улар ҳам лауреат номини олдилар. Ф. Содиқов, О. Бараев, Б. Раҳмонов, А. Умаров, Х. Томаев, Х. Ёқубов , К. Азимов, Р. Зиёдов, Озода Иброҳимовалар эса III-даражали диплом билан тақдирландилар.

10 февралда консерватория катта концерт залида республика ёш ижрочилари биринчи конкурсининг ёпилиш маросими бўлди. Йиғилишда республика маданият министрининг биринчи ўринбосари, конкурс ташкилий комитети раиси С. К. Камолиддинов сўзга чиқиб, ғолибларни табриклади ва уларга совғалар тақдим этди. Шундан сўнг жюри раиси А. И. Петросянц конкурс муваффақиятлари ҳақида батафсил тўхталди.

Йиғилиш охирида лауреатлар ижросида катта концерт кўрсатилди.

А. ИСМАТИЛЛАЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.30 — Телевизион қўғирчоқ театри, 19.00 — «Ахборот» информацион программаси (рус тилида), 19.15 — Парда Турсуннинг адабий портрети, 19.55 — «Ахборот» информацион программаси, 20.10 — «Танишинг, Балуев» (бадиий фильм), 21.45 — Янгиликлар, 22.00 — Ўзбекистон областларининг КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съездига бағишланган телевизион фестивали. Сурхондарё области.

23.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — «Бизнинг интервью», 18.10 — Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди шарафига. «Она-Ватан мадҳи». Музикали композиция, 18.40 — Шеърият мухлисларига. Эркин Воҳидов.

УҚУВ КУРСАТУВЛАР
ПРОГРАММАСИ

19.00 — Сиртдан ўқиётган студентлар учун инглиз тилидан 19-машғулот. 20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Балет кечаси, 20.40 — Ёш драматурглар студиямиз меҳмони.

Рус тилида: 21.00 — Реклама, 21.10 — «Партия кандидати». Телеспектакль.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/II да Майсаранинг иши, 18/II да Лайли ва Мажнун.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/II да Парвона, 17/II да Машаққатли йўл, 18/II да Йўлчи Юлдуз.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да Паранжи сирлари, 18/II да Қалам қошлигим.

КИНО

Чемпион — «СПУТНИК», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40 минутда ва кеч соат 8.20 минутда).

Биримиз (эрталаб соат 11.30 минутда, кундуз 4 ва кеч 6 да). Директор (2 серия, кундуз соат 1.30 минутда ва кеч 8 да) — «МОСКВА».

Турк оғасининг васияти — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Арсен — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Денгиз характери — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уч бақалоқ (эрталаб соат 10). — Севги нафосати (жуфт соатларда) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Олтин бузоқча — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 5 да).

РОБИК МАҚОЛ ЎРГАНАЯПТИ

И. КУБАРЬ

Робикни биласизми? Йўқ, дейсизми? Унга овоздан берган. Бўйи бир метрдан хиёл ошса-да, боксчи бўлганда оғир вазнлилар тоифасида жанг қилган бўларди. Лекин, қўполлигидан бокс тушиши маҳол. Ҳамма нарсага қизиқади, гаплашсангиз — саволга кўмиб ташлайди.

Тағин... Ҳа, сира кулмайди! Нега шундай, ҳозир билиб оласиз. Уқишни ҳам, ёзишни ҳам билмайдию, аммо санашга келганда-чи, оғзингиз очилиб қолади. Бу ишни «мияда» бажаради, дердим менга қолса. Бироқ, Робикда, мия нима қилсин? Унинг боши — электрон лампаю релелардан иборат схема жойлаштирилган металл параллелопипеддир. Робик— гапирувчи ҳамда «тафаккур этувчи» автомат.

Хўш, энди таниб олгандирсиз уни? Робик нега сира кулмаслигини ҳам тушунгандирсиз?

— Робик билан гаплашиб тур, мен ҳозир қайтиб келаман,— деди менга бир куни ўртоғим — Робикнинг хўжайини.— Унга мақоллар бер.

— Боғини суриштирма, узумини е! — деб бошладим.

— Нега энди боғини суриштирилмас экан? Нима суриштирилади, бўлмаса?— дўриллади Робик..

Мақолни аранг тушунтириб бердим-да, бошқасини айтдим:

— Шошилган қиз—эрга ёлчимас.

— Беъмани гап. Тузатинг. Тўғрироғи: «Шошилмаган қиз эрга ёлчимайди».

— Йўқ, Робик! Худди шундай: «Шошилган қиз эрга ёлчимайди!».

— Бемаъни гап. Тузатинг «Шошилмаган қиз эрга ёлчирми»?.

Унга қандай қилиб тушунтирса бўлади-а? Ҳаётдан мисол келтириш қалай бўларкин? Робик бунга тушунармиди?..

Мен ўйимга етмасдан, Робикнинг ўзи тушунтиришга киришди:

— Шошилиш, ошиқиш, ҳар ишга ҳам зудлик билан киришиш — яхши нарса. Тўғри, соатнинг илгари кетиши — яхшимас. Бундай соатдан қутилиш йўлини ахтаришнинг ўрнига, уни тузатилса бас. Демак: «шошилган қиз — эрга ёлчимас»— дегани бемаъни гап.

Бордию буни шахмат воситасида тушунтирсам-чи? Ажойиб фикр!

Унинг шахмат ўйнашни ўрганиб олганига ҳеч қанча вақт бўлгани йўқ. Машина севиш нималигини билмайди, дейилса-да, Робик шахмат ўйнашни севади. Ютса — такаббурона индамайди. Ютқазиб қўйса: мана бундай ўйнаганимда ана ундай вазият бўлардию ҳамма иш ўзгача кўчарди ва мен ютган бўлардим, деб жавраганн тушади... Хатосини тузатади!

Мен шахмат тахтасига доналарни териб қўйдим.

— Робик, биз ҳозир шундай вазиятни ўйнаб кўрамиз!— доналар қаерда турганини бирма-бир айтдим унга.

— Очиқроқ қилиб айтинг,— деди у.

— Қораларнинг ҳамма донаси, оқларнинг эса фақат шоҳи билан бир пиёдаси бор, холос. Бемаънилик. Оқлар таслим бўлиши керак.

— Худди шундай, Робик. Оқлар — сеники. Бошла.

— Қизиқмисиз? Кучлар нисбатини қаранг!

— Шундайку-я, Робик, лекин бу ерда оқлар ютади!

— Ундай бўлса розиман,— деди Робик.— Отингизни оламан. Боғини суриштирма, узумини е! Шундайми?

— Жудаям ақллисан-да, Робик! Фарзинимни a1 га юраман. Тез орада «Шошилган қиз эрга ёлчимас» деган мақолга ҳам тушуниб оласан.

— Бу бемаъни гап эканлигини исботлаб бердим сизга. Пиёдани юраман: h2-h4.

Шахмат ўйнайдиган автоматлар кўп-у, лекин ўйин пайтида фақат Робик гапиради, холос. Худди одам билан ўйнаётгандек бўласан! Юришларни баланд овозда эълон қилсанг, бас.

Вужудга келган вазиятда Робик пиёдасини тезгина фарзинга чиқариб икки пиёдамни, рухимни ва фарзинимни уриб олди-ю... бой берди. Шунда у одатдагидек ундай қилсам бундай бўларди, деб жаврашга тушиб кетди. Диаграммадаги вазиятни бошқатдан ўйнаганимизда эса дуруст юришларни топиб дурангга эришди.

— Робик! Шу вазиятда наҳотки, юта олмаган бўлсанг?

Робик тағин жоврай кетди: «Ўз-ўзини танқид» қила бошлади.

— Мен бундай қилганимда, у ана ундай қиларди.... Мен эса...охири у... Бошқатдан ўйнаймизми?

Робик шундай дедими хато нимадалиги топилганига ишонаверинг. Бу гал у мени мот қилди. Кейин нима деди денг?

— Дастлабки фикримдан қайтаман. «Шошилган қиз—эрга ёлчимас» деганларича бор экан.

Робикнинг мақолга тушуниши учун бу позиция қандай ёрдамлашганини унинг ечими кўрсатади.

Хўш, оқларда ўйнаган Робик қандай мот қилибди?

М. МУҲИТДИНОВ
таржимаси.

ШУ КУНЛАРДА Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ўзбекфильм» киностудиясида «Машаққатли километрлар» кинофильми дубляж қилинмоқда. Суратда: (Ўнгда) Ўзбекистон ССР халқ артисти Шариф Қаюмов (Дробот) ва Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Тўлқин Тожиев (Алексей) ролларини дубляж қилишмоқда.

Л. Глауберзон фотоси.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

✦ Тошкентда Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва бошқа иттифоқдош республикалар вакиллари иштирокида классик кураш бўйича матч учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув Ўзбекистоннинг биринчи командаси ғалабаси билан тугади. Республикамиздан А. Қаюмов, Р. Казаков, А. Пастухов, В. Дроченко, Н. Кольман турнир ғолиби бўлдилар.

✦ Баландликка сакровчи тошкентлик спорт мастери Валентина Чулкова Москвада ўтказилган қуролли кучлар биринчилигида шу жамият рекордини ўрнатди. У 179 сантиметрлик планкадан ошиб ўтди.

✦ Жанубий Америка мамлакатлари бўйлаб сафар қилаётган Германия Демократик Республикаси терма командаси муваффақиятли ўйнамоқда. Немис футболчилари Чили жанубий вилоятлари терма командасини 3:0 ҳисобида енгдилар. Мамлакат миллий терма командасини эса 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Перунинг «Университарио» клуби билан дуранг қилди — 1:1.

ГДР футболчилари Уругвай терма командаси билан ҳам икки марта учрашди. Биринчи ўйинни меҳмонлар 3:0 ҳисобида енгдилар. Иккинчи ўйинда кучлар тенг келди—1:1.

ҚИСҚА САТРЛАР

▲ Муқимий номли музикали драма ва комедия театрининг бир группа артистлари Оққўрғон районн меҳнаткашларига катта концерт қўйиб беришди.

Қ. САИДИОХУНОВ.

▲ Н. Раимқулов бошлиқ қурувчилар бригадасининг аъзолари Бўка районидаги «Ленинизм» колхозида 360 ўринли янги мактаб биносини қуриб беришди.

С. ШАРОФХОНОВ.

▲ «Мўъжизасиз мўъжиза» темасида ўтказилган савол-жавоб кечаси кишиларда яхши таассурот қолдирди. Бўстонлиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз қизил чойхонасида ўтказилган бу кеча қизиқарли ўтди.

Р. МИРАЪЗАМОВ.

▲ Унумли меҳнатдан сўнг дам олишнинг ўзгача гашти бор. Оққўрғон районидаги Навоий номли колхознинг бир группа аъзолари яқинда Тошкентга экскурсияга келишди. Улар пойтахтнинг янги микрорайонлари, тарихий жойларини томоша қилдилар.

Т. ТУРҒУНБОЕВ.

▲ Эски Тошкент қишлоғи марказидаги 270-дорихона янги бинога кўчиб ўтди. Дорихона олти хонали бўлиб, барча қулайликларга эга.

И. УРИНБОЕВ.

УЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ ДОИМИЙ ИШЛОВЧИ КУРСЛАРИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

почта операторлари, телеграфистлар, телефонисткалар, шаҳарлараро телефон станцияси ва ярим автоматларга монтерлар.

почта операторлари группасига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 18 ва ундан юқори ёшдаги қизлар;

телеграфист ва телефонист группаларига Тошкентда доимий турувчи 16 ва ундан юқори ёшдаги қизлар;

Шаҳарлараро телефон станцияси ва 1 ярим автоматика монтерлари группаларига Тошкентда доимий турувчи, 16 ва ундан катта ёшдаги йигитлар

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР

Қабул қилинганлар ойига 45 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Уқишни битиргандан сўнг Тошкент шаҳар корхоналарига ишга юборилади.

Машғулотлар 1 мартдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Озарбайжон кўчаси 29 уй (4, 5 троллейбусларнинг «Огородная», 2 трамвайнинг «Водопроводная» бекатлари).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ТИКИЛГАН ТИЛ

Италиялик хирург Тарио Мариттн антиқа бир операция қилган. Автомобиль ҳалокатида машина ичида ўтирганлардан бири ўз тилини ўзи тишлаб чўрт узиб юборган. Автомобилнинг парча-парча бўлиб кетган синиқлари орасидан зўрға топилган тил парчасини хирург яна ўз жойига тиккан. Операция кўнгилдагидек чиққан. Орадан уч ҳафта ўтгач бемор илгаригидек бурро гапираверган. Тилнинг тикилган жойи битиб кетган.

ТИШ ТУФАЙЛИ ОЧИЛГАН КЎЗ

Бўр деган жойда яшовчи ўттиз етти ёшли турк деҳқон Юсуф Уфқон бундан ўн етти йил муқаддам кўр ва кар бўлиб қолган эди. Утган йили деҳқоннинг тиши чидаб бўлмайдиган даражада оғриб, врачга мурожаат қилди. Врач унинг чапки юқори жағидаги тишини суғуриб олди. Бемор ҳушига келганда кўзи ёруғ жаҳонни кўрди, қулоғи кишилар овозини эшита бошлади.

СИМ УСТИДА 104 СОАТ

Руне Ульссон исмли 22 яшар ўспирин йигит симдор устида 104 соату 25 минут дам олмай турган. Бу вақт ичида 100 стакан кофе ичган. Вингокер шаҳрининг (Швеция) аҳолиси шаҳар паркида тўрт кеча-кундуздан кўпроқ ана шу мароқли томошани кўриб турганлар.

ҚУШ ЮРАКЛИ ПАҲЛАВОН

Агостина Колли 34 ёшга кирган. У Италияда яшайди. Агостино билан учрашган ҳар қандай киши ажабланмай қололмайди. Айниқса медиклар жуда ҳайрон қолишади. Иккита юраги, ҳар бир қўлида эса олтитадан бармоғи бор. У бир ярим тонналик юк машинасини осонлик билан кўтаради. У икки киши зўрға судрайдиган ходаларни бемалол кўтариб кетаберади. Агостино 500—700 бетли китобни бошқа кишилар бир варақ қоғозни йиртгандек йиртаолади. Унинг бўйи 167 сантиметр. Кўкрагининг кенглиги, мускуллари ҳам оддий кишиларникидан фарқ қилмайди. Ташқи кўринишидан сира паҳлавонга ўхшамайди. Агостино болалик вақтидаёқ ўз кучи билан ўртоқларини ҳайрон қолдирарди: турникни бир бармоғи билан ушлаб гавдасини бир неча бор кўтара оларди. Ўша вақтда Агостино 8 ёшга кирганди, 10 ёшга кирганда ҳақиқий паҳлавон бўлди. Бокс ёки кураш тушиб пул ишлаб олиш тўғрисида Коллига кўп марта таклиф қилишди. Агостино бу таклифларни рад этди. У пул топаман деб кишиларни ўлдириб ёки мажруҳ қилиб қўйишни истамасди.

Колли инженерлик ихтисосини эгаллаган одампарвар йигит. Хотини Ванда ва ўғли Вальтерни жуда яхши кўради. Ўғлининг юраги битта, қўлларида бармоқлари ҳам бештадан, отаси каби паҳлавон эмас!

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитеты нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

№ А—1689. ИНДЕКС — 64697. Р — 146 70